
Fra: Laurids Juul Langballe <lauridsjuul.ljl@gmail.com>
Sendt: 17. september 2013 21:15
Til: BGAKSF
Emne: Høringssvar - folkeskolereform

Jeg tror ikke at denne reform vil hjælpe de danske skoleelver. Jeg tror ikke at eleverne eleverne får noget ud af de timer der ligger efter klokken 14:00. Jeg går selv i 8. klasse i en almindelig dansk folkeskole, hvor ingen, hverken lærere eller elever, tænker godt om reformen.

I prøver så fint at sælge denne reform med "flere kreative timer, som musik, billedkunst osv", men kigger man på virkeligheden er det jo kun få årgange der får flere timer.

Jeg synes ikke at denne reform er gennemarbejdet. Det er en god ide med en ny skoleform, men så skulle I da lave noget der er ordenligt gennemarbejdet og undersøgt!

Hilsen

Laurids Juul Langballe

8.A på Virupskolen i Hjortshøj

Familiens Forenings

Høring over udkast til nye administrative forskrifter om statsforvaltningens behandling af sager om børnebidrag og ægtefællebidrag og sager om separation og skilsmisse.

Saabesvej 1
2100 København Ø
Email: ff@famfo.dk
www.famfo.dk
Tlf.: 86 16 55 55

Side 1 af 2

18. september 2013

Til
Undervisningsministeriet
Afdelingen for børn og grundskolen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

"Høringssvar - folkeskolereform" i emnefeltet: BGAJSF@uvm.dk.

Høringssvar over over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love.

Familiens Forening er ganske vist ikke sat på høringslisten, men vi vil gerne benytte lejligheden til at pege på nogle få modsætningsfyldte detaljer i såvel den eksisterende lov som i lovforslaget, i håb om at de kan rettes ind.

Lovens "grundparagraf" er vel nok §1 stk 3 der hedder:

"Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati".

Den er ikke foreslået ændret, og den ser da også ganske fornuftigt ud.

I "det lange ændringsforslag" vedrørende *Indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen, lempelse af holddannelsesreglerne m.v.* er der flere steder præciseret hvorledes eleverne skal lære demokratiets spilleregler.

Fx Indledning side 19:

"Folkeskolen fremmer elevernes evne til at forstå og deltage i demokratiske processer."

Og længere nede på samme side:

"Regeringen ønsker endvidere, at folkeskolen skal udvikle børnenes personlige og sociale kompetencer og uddanne dem til engagerede medborgere i et levende demokrati".

På side 57:

"Det kan også være læringsaktiviteter, der skal gøre eleverne parate til voksenlivet som fx privatøkonomi, demokratisk deltagelse m.v".

"Overvejelser om, hvilke fagområder, kompetencetyper og forhold relateret til andre dele af folkeskolens formål, herunder fx elevernes sociale kompetencer, demokratiske handleevne og trivsel, der særligt skal arbejdes med i den understøttende undervisning, skal indgå i planlægningen".

De to sidste citater optræder også i enslydende form i "Det korte ændringsforslag" *Ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse* på Side 7.

Det er jo også alt sammen meget godt.

Familiens Forenings

Høring over udkast til nye administrative forskrifter om statsforvaltningens behandling af sager om børnebidrag og ægtefællebidrag og sager om separation og skilsmisse.

Saabesvej 1
2100 København Ø
Email: ff@famfo.dk
www.famfo.dk
Tlf.: 86 16 55 55

Side 2 af 2

I "Det lange forslags" punkt 86, der vedrører § 43, der igen vedrører valg til skolebestyrelserne, er det fortsat ministeren der bestemmer hvilke andre personer – andre end forældremyndighedsindehavere, der kan stille op og stemme til skolebestyrelsesvalg.

I Skolebestyrelsesbekendtgørelsen § 7. er det præciseret hvem der her kan komme på tale. For at blive valgbar, skal man enten have del i forældremyndigheden, eller være bedre venner med sin eks, end hendes nye kæreste. Hun kan nemlig med sin forældremyndighed vælge om det er hr. nY eller hr. eX hun vil tildele stemmeret. Hun kan også vælge at nøjes med selv at stemme.

Derfor er der selvfølgelig mange flere stemmeberettigede kvinder end mænd til skolebestyrelsesvalg. På nogen skoler opstilles rene kvindelister, der stiller op mod de lister, der opstiller såvel mænd som kvinder. Kvindelisterne vinder selvfølgelig, dels fordi der er flest stemmeberettigede kvinder, men også fordi adskillige af de mænd der faktisk har stemmeret, lige har været en tur gennem censuren for at blive clearet til at være feministisk nok, til at kunne betros selv at holde afkrydsningsblyanten.

Om forældre nu har – eller ikke har – del i forældremyndighed fortæller ikke noget om deres forældreevne, men primært noget om deres køn (se forældreansvarsloven).

Familiens Forening finder ikke at denne måde at afgøre valgbarhed er demokratisk. Den anskuelighedsundervisning der også foregår i skolen står således i modsætning til de højtravende demokratiske hensigter der er citeret herover.

Hvordan mon kvinderne her i landet ville reagere, hvis deres valgret i 1915 var gjort betinget af, at deres far, bror, mand eller eksmand skulle erklære dem "politisk modne", før de fik lov til at gribe om afstemningsblyanten. Diktatorer i bananrepublikker ville utvivlsomt tage imod "demokratiet" med kyshånd, så længe det kun var de gode venner der fik stemmeret.

Det er velkendt at især drenge føler sig fremmedgjort i skolen. Måske ville det være nyttigt at inddrage deres fædre i skolens indflydelsessfære, da de måske netop ved hvor skoen trykker. Som fx på det demokratiske underskud der her er redegjort for.

Kresten Lidegaard

Formand

Undervisningsministeriet
BGAKSF@uvm.dk

Den 17. september 2013

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) har følgende bemærkninger til

- Udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen ungdomsskoleloven, musikloven og forskellige andre love (Indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen, lempelse af holddannelsesreglerne m.v.)
- Udkast til lov om ændring af folkeskoleloven (Ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse):

DOK. NR.:
FAID-6-16968
SAG. NR.:
FAID-6-1280
Jonas H. Bundgaard

FA støtter en reform af folkeskolen. Folkeskolen er fødekæden til ungdomsuddannelser, videregående uddannelser og i sidste ende arbejdsmarkedet. Derfor er det vigtigt, at eleverne har de basale færdigheder i orden, når de forlader folkeskolen, og det er vigtigt, at de har forudsætningerne for at videreudanne sig. Har eleverne ikke det, får det en negativ effekt på niveauet i resten af uddannelsessystemet, og det svækker deres muligheder for at blive godt integreret på arbejdsmarkedet. Særligt erhvervsuddannelserne lider i dag under et indgangsniveau, der er for lavt, men det kan også mærkes på videregående uddannelser, at nogle studerende er svage til fx matematik. Ikke mindst i finanssektoren er det afgørende for nyansattes videre karrieremuligheder, at de behersker de grundlæggende færdigheder fra starten.

FA lægger vægt på, at de foreslåede lovændringer indeholder en styrkelse af dansk og matematik. I fremtidens folkeskole må der ikke være tvivl om, at alle elever er gode til at læse og regne, når de forlader folkeskolen. FA lægger også vægt på, at fremmedsprogsundervisningen styrkes. Fremtidens arbejdsmarked vil i endnu højere grad være internationalt, og uanset hvilken jobfunktion en person ansættes i, vil det være nødvendigt at have kendskab til et andet sprog end dansk.

Med venlig hilsen

Charlotte Enevoldsen

FINANSSEKTORENS
ARBEJDSGIVERFORENING

AMALIEGADE 17
1256 KØBENHAVN K

T +45 3394700
F +45 33911766

FA@FA.NET.DK
WWW.FA.NET.DK

FORENINGEN GIFTED CHILDREN

Høringsvar - lovforslaget til gennemførelse af folkeskolereformen

Foreningen Gifted Children

Foreningen Gifted Children arbejder for at højt begavede børn anerkendes og udfordres i folkeskolen, således at børnene udnytter deres potentiale og trives til glæde for dem selv, deres klassekammerater og samfundet.

Vigtig erkendelse, at der er børn, hvis potentiale ikke udvikles

Gifted Children anser det for centralt, at et af reformens tre overordnede politiske mål er *at udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan*. Gifted Children henviser i denne forbindelse til foreningens kommentarer til folkeskolereformen fremsendt d. 30. april 2013 til Undervisningsministeriet og de skolepolitiske ordførere.

I det fremlagte forslag ligger imidlertid ingen konkrete forpligtelser for hverken skoler eller kommuner til at gøre noget for de elever, der ikke i dag udfordres tilstrækkeligt.

Holddeling skal bruges

Gifted Children anerkender, at grundprincippet for folkeskolen fortsat er den udelte skole.

De gældende holddannelsesmuligheder udnyttes i dag kun i begrænset omfang til undervisningsdifferentiering. Den foreslåede § 25 a ændrer ikke herpå.

Holddanneelse på tværs af klasser og klassetrin er i metaanalyser (John Hattie) fundet at være et af de bedste midler til at udfordre de elever, der har et uudnyttet læringspotentiale. Passende - og passende store - udfordringer giver øget læring, glæde og trivsel. Holddanneelse giver samtidig eleverne mulighed for relevant spejling og sociale kontakter.

Gifted Children anser det for afgørende, at det via folkeskoleloven understreges, at mulighederne for holddanneelse altid skal overvejes ved tilrettelæggelsen af den enkelte skoles virksomhed. Dette kan sikres ved, at skolebestyrelsen ved fastsættelsen af principperne for skolens virksomhed, jfr. lovens § 44, stk. 2, skal forholde sig til, hvordan holddanneelse skal finde anvendelse på den enkelte skole.

Gifted Children foreslår derfor, at § 44, stk. 2, nr. 1 får den nedenfor understregede tilføjelse, således at skolebestyrelsens fastlæggelse af principperne for skolens virksomhed skal omfatte:

"1) undervisningens organisering, herunder elevernes undervisningstid på hvert klassetrin, skoledagens længde, eventuel undervisning efter § 5, stk. 5, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen, elevernes placering i klasser og principperne for brug af holddeling med henblik på at sikre udvikling af de faqligt svage og de faqligt stærke elevers potentiale."

Udvikling af alle elevers potentiale

Skolen skal udfordre og udvikle alle elever, også de elever, der har et særligt potentiale.

Gifted Children finder det afgørende, at der sættes konkrete mål for opfyldelsen af den overordnede målsætning om udvikling af såvel de fagligt svage som de fagligt stærke elevers potentiale.

Kommunalbestyrelsens kvalitetsrapporter måler i dag skolerne ud fra en gennemsnitsbetragtning. Kvalitetsrapporterne skal også måle om skolerne løfter ”i begge ender”. Det foreslås derfor, at der i § 40a, stk. 3, 1. punktum foretages en tilføjelse:

”Hvis kvalitetsrapporten viser, at det faglige niveau på en skole ud fra en helhedsvurdering, som det bl.a. kommer til udtryk i testresultater og prøveresultater, ikke er tilfredsstillende, eller at skolen ikke i tilstrækkeligt omfang sikrer udviklingen af de fagligt svage og de fagligt stærke elevers potentiale, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan med henblik på at forbedre niveauet på skolen.”

Undervisningsdifferentiering i stamklassen er også vigtig

Holddeling vil afgørende kunne forbedre læring og trivsel hos elever med stort indlæringspotentiale. Brug af holddeling overflødiggør ikke undervisningsdifferentiering i stamklassen. Det er derfor vigtigt,

- i) at der forskes i og laves forsøg inden for undervisningsdifferentiering,
- ii) at der udvikles undervisningsmateriale og –koncepter til brug for undervisningsdifferentiering og
- iii) at der gives støtte og efteruddannelse til lærerne i forhold til undervisningsdifferentiering.

Sådanne tiltag bør i første omgang indtænkes i det treårige forsøgs- og udviklingsprojekt i dansk og matematik, der i forbindelse med reformen er afsat midler til.

Det vil være interessant, hvis dette forsknings- og udviklingsarbejde også leverer nye strukturer til længerevarende temaforløb og undervisningsmateriale til differentieret undervisning i sådanne forløb.

Kontaktinformation

Talsmand Peter Grubert: Tlf.: 22 21 22 22 Mail: peter@giftedchildren.dk

Formand Grith Tschorn: Tlf.: 40 34 00 00 Mail: grith@giftedchildren.dk

Baggrundsinformation

Foreningen Gifted Children arbejder for at omverdenen får større kendskab til højt begavede børn, og hvordan man opdager, anerkender og udvikler deres intelligensmæssige potentiale til gavn for både dem selv og samfundet. Foreningen optager familier med højt begavede børn som medlemmer og tæller nu over 1100 familier med tilsammen over 1500 børn. Det er 1000 børn mere end for fem år siden, og Gifted Children vokser hastigt i takt med, at mange skoler, børnehaver og forældre er blevet bedre til at spotte højtbegavede børn, men uden nødvendigvis at have de rette tilbud til børnene. 5 % eller omkring 35.000 danske skolebørn og 10.000 børnehavebørn defineres som højt begavede.

Høringssvar til "Forslag til Lov om ændring af folkeskoleloven"

Præcis som I, ønsker vi forældre også en bedre folkeskole for vores børn! Vi ønsker en skole, hvor alle børn lærer, har det godt og udvikler sig – og bliver så dygtige, som de kan blive.

Men vi kan ikke se, hvordan det projekt skal kunne lykkes med den fremsatte lovtekst til skolereformen, hvorfor vi hermed på vegne af de mere end 4.200 medlemmer i gruppen 'Forældre imod den nye folkeskolereform' fremsender vores høringssvar med kommentarer til reformen og lovtekstens §1.

En Epinionsundersøgelse fra foråret viser desuden, at 67% af alle forældre til børn i folkeskolen ikke ønsker, at der indføres obligatorisk heldags/helhedsskoler for alle børn. 57% af forældrene anser det ligefrem for problematisk, at skolen lægger beslag på så stor en del af børnenes fritid – hvorfor vi forventer, at flere forældre deler store dele af vore synspunkter ¹.

Oversigt over høringssvarets indhold:

1. Manglende forskningsmæssig dokumentation for reformen

- 1.1 Øget timetal
- 1.2 'Undervisende personale' i undervisningen
- 1.3 Et eksperiment
- 1.4 Lektielæsning på skolen

2. Læringsstyrede aktiviteter kan ikke erstatte den fri leg

- 2.1 Et indhug i børns og familiers frie valg og liv
- 2.2 Understøttende undervisning styret af "ladesiggøre-lige" aktiviteter
- 2.3 Undtagelse kun for eliteidrætsudøvere?

3. Manglende finansiering

- 3.1 Giver flere undervisningstimer med mindre forberedelse kvalitet?
- 3.2 Konsekvenser og besparelser i kommunerne
- 3.3 SFO'er nedlægges

4. Hvordan med inklusion i den anderledes skoledag?

- 4.1 Skrækeksemplet Vordingborg
- 4.2 SFI-rapport 2013 peger på de "klassiske dyder"

5. Bevægelse

6. Hvad med børnenes arbejdsmiljø, når de skal opholde sig mere på skolen?

- 6.1 Problematiske toiletfaciliteter

7. Bygger reformen på en forket præmis?

- 7.1 Flere grunde end de faglige, når unge dropper ud af uddannelser
- 7.2 Kan reformen bryde den sociale arv?
- 7.3 Kan vi bygge en skole på et "skævt fundament" som PISA?
- 7.4 Er anvendelsen af de nationale test-måltal omsonst?

8. Hvad blev der af skolens dannelsesopgave?

9. I har "glemt" at indrage de professionelle praktikere og forældre

¹ <http://www.dlf.org/files/DLF/Danmarks%20L%C3%A6rerefor%C3%A6ldrene%20mener/Tal%20og%20analyser/unders%C3%B8gelse%202013/Analysenotat%20om%20for%C3%A6ldrenes%20syn%20p%C3%A5%20heldagsskolen.pdf>

1. Manglende forskningsmæssig dokumentation for reformen

1.1. Øget timetal

(Indvendinger mod §1 lovforslagstekstens affatning af §15)

Der er ikke forskningsmæssig dokumentation for, at skolereformens stærkt øgede timetal vil bidrage med øget læring for børnene. Ikke engang for gruppen af fagligt svage elever, som man bruger som primær argumentation for reformen.

I lovforslagets "Bemærkninger til lovtæksten" s.1 står der at: "Udspillet er udfærdiget på baggrund af en lang række danske og internationale undersøgelser, og bygger derfor i vid udstrækning på den bedst tilgængelige viden om, hvorledes der opnås gode resultater i skolen

samtidig med, at trivslen og den alsidige udvikling tilgodeses." Det er ganske enkelt ikke korrekt.

Den anerkendte forsker John Hatties meget omfattende forskning (den mest omfattende forskning, faktisk) i faktorer, der øger læringen², samt resultater bl.a. fra Timms og Pirls, viser fx tvært imod, at det ikke er antallet af undervisningstimer, der gør eleverne dygtigere, men i stedet en række kvalitative faktorer som kvaliteten af indholdet, lærernes faglighed og en række andre faktorer, der giver øget læring. John Hattie kalder sågar reformen for absurd og uden evidens³.

Hvorfor vil politikerne ikke lave en folkeskole, der bygger på forskning, fakta og viden? Hvorfor vil politikerne ikke lave en skole, der fremmer de faktorer, som faktisk påvirker læring positivt frem for ukritisk at indføre flere timer og udefinerede aktiviteter, der i nogen grad vil blive varetaget af frivillige og ikke læreruddannet personale?

Reformen bliver i "Bemærkninger til lovforslaget" markedsført som et løft af folkeskolen, men der er jf. vores høringssvar med mange henvisninger ikke noget, der videnskabeligt viser, at den vil blive det. Tvært imod ser det ud til, at kvaliteten for vores børn sænkes. Vi indstiller derfor til, at I som politikere besinder jer og i stedet laver en reform, der bygger på forskning, viden og fakta og hvor skolens interesser bliver hørt.

1.2. 'Undervisende personale' i undervisningen

(Indvendinger mod § 1 lovforslagstekstens §16a samt det modstridende i lovforslagstekstens §29a, §30 og § 40 stk 7 samt "Bemærkninger til lovforslaget" s.30: "Mål om kompetencedækning")

På den ene side er intentionen med lovforslaget at øge fagligheden blandt eleverne og der er en målsætning om, at en større andel af lærerne skal være linjefagsuddannede i de fag, de underviser i. Så langt, så godt. Men på den anden side åbner lovforslaget op for, at "undervisende personale", dvs. pædagoger, frivillige samt andet personale *uden* didaktisk uddannelse skal stå for dele af den faglige undervisning samt den understøttende undervisning. Al respekt fore deres kompetencer, men det er jo komplet modstridende og stik imod ovennævnte forskning.

I øvrigt er der en række ubesvarede spørgsmål vedr. de understøttende undervisningstimer: Hvad skal indholdet i de timer være? Hvordan sikres kvalitet og undervisning, der faktisk understøtter fagmål og øvrig undervisning, når underviserne ikke er didaktisk uddannede? For

² Visible Learning by John Hattie (2009)

³<http://www.folkeskolen.dk/529555/laerere--det-er-her-der-kan-loefte-folkeskolen> og <http://videnskab.dk/kultur-samfund/derfor-gar-danske-forskere-i-kodet-pa-undervisnings-ministeren>

det handler vel ikke blot om aktiviteter for aktiviteternes skyld? Hvordan skal den faglige evaluering af de timer foregå? Hvordan skal frivillige aktører fra fx idrætsforeninger dog kunne forventes at deltage i skoledagen – de er vel selv på arbejde? Og sidst men ikke mindst: hvilken forskning viser, at disse timer reelt vil øge læringen for eleverne? Vi har til gode at se den.

Vi frygter til gengæld, at mange af de understøttende undervisningstimer ender med at blive ren opbevaring uden reelle mål og indhold, der kan flytte fagligheden. Især hvis pædagoger/andet undervisende personale ikke får forberedelsestid til at målsætte, forberede og evaluere undervisningen.

Set i lyset af, at netop flere aktører (lærere, pædagoger, frivillige mfl.) nu skal være en del af børnenes varierede hverdag, finder vi det også meget problematisk, at børnene jf. §1 lovforslagstekstens §18 ikke længere er garanteret en enkelt klasselærer (eller max 2 i en delt klasselærerfunktion) som fast holdepunkt, men at klasselæreropgaverne kan uddelegeres til flere af klassens lærere eller pædagoger.

Desuden ser vi i forbindelse med den understøttende undervisning en forståelig kamp/"rivalisering" imellem faggrupperne og interessenterne (pædagoger, lærere, musikskole, idrætsforeninger mfl.) for at få fat i de timer, så arbejdspladser eller medlemmer sikres. Vi bliver som forældre i den sammenhæng nødt til at påberåbe os børnenes og kvalitetens perspektiv, så der i lovteksten som minimum lægges mere vægt på en sikring af, at timerne reelt skal give kvalitet, læring og trivsel for børnene. Hvordan forestiller man sig fx, at de timer skal evalueres?

1.3. Et eksperiment

(Indvendinger mod § 1 lovforslagstekstens affatning af §15 og §16a)

Evalueringen af de 12 forsøgheldagsskoler (som bl.a. er brugt som baggrund for den udvidede skoledag) konkluderer faktisk, at heldagsskolerne ikke gør eleverne dygtigere. Forskerne bag evalueringerne anbefaler sågar, at man undersøger effekten nærmere, for det er usikkert, hvordan den type skole vil fungere på andre skoler med andre elevsammensætninger⁴... Det er med andre ord et helt udokumenteret eksperiment, der nu skal foldes ud til alle skoler!! Undervisningsministeren argument om at "drypvise erfaringer viser, at reformtankerne er vejen"⁵ er simpelthen ikke godt nok til at indføre et så omfattende reform-eksperiment for alle børn! Ingen kender effekt eller konsekvenser. Man gør det bare... helt uden at tage hensyn til, hvad børn, forældre og de enkelte skoler/lokalområder måtte ønske. Hvad blev der af valgfriheden og muligheden for at vælge det skoletilbud, der måtte passe til ens barn? Ønsker man som forælder ikke den længere skoledag for ens barn, bliver privat- eller friskole jo et plausibelt valg for mange forældre. Det var vel næppe intentionerne med reformen?

Desuden kan varieret undervisning, helhed og kombination af teori og praksis allerede foregå og i vid udstrækning foregår det i skolerne i dag. Det behøver man ikke denne omfattende reform for.

⁴ <https://subsite.kk.dk/~media/B8DBF9652D504B4AA5294C2B743936F9.ashx>

⁵ <http://www.folkeskolen.dk/524501/antoini-drypvjs-forskning-viser-at-reformtankerne-er-vejen>

1.4. Lektielæsning på skolen

(Indvendinger mod §1 lovforslagstekstens §16a stk 4)

At man oven i flere undervisningstimer ønsker at indføre lektiehjælp/lektiecaféer på skolerne – i første omgang frivilligt – kan også undre meget. Specielt taget i betragtning, at forskning omkring lektiers betydning ikke entydigt peger på, at de øger elevernes læring eller resultater. Hvorfor overhovedet sætte elever til at lave lektier på skolen flere timer om ugen, når man ikke har klar forskning/viden om, om det overhovedet nytter at lave lektier?

6

Hvis man endelig vil indføre lektietimerne, bør lovteksten indeholde en formulering om, at det er fagligt kvalificeret og uddannet personale, der varetager lektietimerne.

2. Læringsstyrede aktiviteter kan ikke erstatte den fri leg

(Indvendinger mod §1 lovforslagstekstens § 16a)

En skoledag fra fx 8-15 /15.30 vil til gengæld gøre et indhug i mange forældre og børns hverdag, fri tid og frihed. En skoledag på op til 35 timer med lektiecafé og læringsstyrede aktiviteter er jo et voksent arbejdsliv forklædt som et børneliv. Et fuldtidsarbejde. Værdien af den frie tid og barndommens frie leg, hvor relationer, venskaber, kreativitet, initiativ, selvstændighed og læring også opbygges, underkendes i den grad ved den meget udvidede skoledag. Og vi forældre er, lige som flere anerkendte forskere inden for pædagogik og psykologi (Erik Siigsgaard, Pernille Hviid, mfl.), bekymrede for den udvikling, hvis konsekvenser ingen rigtig kender...⁷

Og nej, reformens understøttende undervisning og varierede undervisning er ikke det samme som fri tid eller den fri leg, der i dag er mulighed for i fritiden eller i SFO/klub. Der er væsentlig forskel på, om man tvinges til at deltage i en læringsstyret aktivitet eller selv vælger den. Styrede aktiviteter kan og skal ikke erstatte børns fri leg. Legen og de fritidspædagogiske aktiviteter HAR en værdi i sig selv, men den mistes, hvis de gøres til middel for at understøtte undervisning og indlæring ⁸.

I øvrigt er det kun en del (et sted mellem 60 og 89 % alt efter udregningsmodel jf. note) ⁹ af de yngste børn, der går i SFO og klub, som jo er et frivilligt tilbud, hvor man ikke behøver at komme hver dag. Men reformen vil forlænge skoledagen for alle børn – hver dag.

2.1. Et indhug i børns og familiers frie valg og liv

At børn ifølge Undervisningsministeren sagtens har tid og energi til frivillige fritidsaktiviteter efter en skoledag ind til kl. 15 / 15.30 siger virkelig meget om hendes syn på børnelivet og retten til børns fri tid. Et syn, som en stor gruppe forældre, altså ikke deler. Fx skrev denne far til 3 børn i Svendborg (der allerede har indført lange skoledage) et åbent brev til Undervisningsministeren ¹⁰: "Jeg er langt fra imponeret over heldagsskolen. Mine drenge er meget trætte, når de kommer hjem – den yngste sover ofte, når han kommer hjem fra

⁶<http://edu.au.dk/aktuelt/nyhed/artikel/laerer-elever-mere-af-at-faa-lektier-for/>
og <http://videnskab.dk/kultur-samfund/lektier-er-gammeldags>
og <http://www.dr.dk/Nyheder/Indland/2013/06/01/095426.htm>

⁷ fx <http://www.information.dk/278010>, <http://www.information.dk/319978> og <http://www.sophia-tt.org/userfiles/file/2012/Notat21.pdf>

⁸<http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/500163:Kronik--Formaalet-med-en-heldagsskole-er-ugennemtaenkt>

⁹<http://www.dr.dk/P1/Detektor/Udsendelser/2013/03/12120806.htm>

¹⁰<https://www.facebook.com/ForaeldreImodDenNyeFolkeskolereform/posts/355395244577020>

skole. Der er ikke meget overskud til at have legekammerater med hjem eller dyrke fritidsinteresser. (...) Jeg har ikke fået børn for at aflevere dem i en kommunal institution og hente dem engang, når de bliver voksne!".

2.2 Understøttende undervisning styret af "ladesiggøre-lige" aktiviteter

(Indvendinger mod §1 lovforslagstekstens § 3, stk 1,1 samt § 3, stk. 4)

Når intentionerne med de understøttende aktivitetstimer er, at foreningerne skal drages ind i folkeskolen, kan de også få den konsekvens, at kulturen og dannelsen udvandes, fordi det bliver mere ensidige tilbud, børnene præsenteres for. Der er en stor risiko for, at tilbudene i timerne bliver begrænsede af "ladesiggøre-lige" aktiviteter i skolens lokalmiljø og kommunen. Specielt taget i betragtning, at der ikke tilføres ekstra midler til den understøttende undervisning (fx buskort, abonnementer til div. attraktioner, flere IT-programmer, flere computere, midler til materiale i faglokaler osv.). Hvorfor risikere, at det brede udbud og foreningsliv, der har en samfundsmæssig værdi af 17 mia. årligt¹¹, smides ud med badevandet, når vi i dag har unge mennesker, der gerne cykler eller tager bussen frem og tilbage til deres særlige sport i fx ridehal, svømmehal eller skøjtehal? Børnene får her megen vigtig læring i livet, som skolen ikke kan tilgodese, når en lærer (eller ikke-professionel) skal varetage løbetræning eller hulahop i skolegården. Faciliteterne til bevægelse og understøttende aktiviteter er på en stor del af skolerne ikke eksisterende. Betonskoler med uinspirerende skolegårde, nedslidte skoler med utidsvarende lokaler er jo virkelighed mange steder.

2.3. Undtagelse kun for elite-børn?

(Indvendinger mod §1 lovforslagstekstens § 33 nye stk. 8 og 9 samt § 42)

Skolelederen kan give konkret tilladelse til, at en elev opfylder sin undervisningspligt ved at deltage i musikundervisning på den kommunale musikskole eller eliteidrætsudøvelse i en sportsforening. Musik og sport er altså de eneste kulturformer, der skal have elitestatus? Hvorfor ikke hele paletten af fritidstilbud med fx teater, maleri, forfatterkurser, tegning mm.? Hvorfor er det et krav, at musikundervisningen foregår på en kommunal musikskole – hvorfor tæller privat musikundervisning ikke? Hvordan skal børnene overhovedet opnå eliteidrætsudøver-status, når deres fritid begrænses til at dyrke en sport, der ikke vil kunne lade sig gøre på skolerne?

Og hvorfor er det kun elitesportsudøvere, der skal tilgodeses? Hvorfor skal hestepigen, der henter sit selvværd eller vigtige venskaber i ridestalden ikke have muligheden for det? Er det ikke lige så vigtigt?

Skolebestyrelsen tillægges iflg. lovteksten kompetencen til at fastsætte principper for den eventuelle fritagelse. Hvad der nærmere skal forstås som elitesport, må derfor også lægges i hænderne på skolebestyrelsen med de forskelle fra skole til skole, det så måtte medføre. Desuden bør ordet "elite" udgå af lovteksten.

I praksis bliver det dog et problem, at elite-eleverne kommer til at gå glip af undervisningen i de timer, hvor de i stedet dyrker deres idræt – det må jo formodes at der foregår noget fagligt udviklende for de andre elever i de timer, som eliteeleverne så på anden måde skal indhente? Eliteeleverne er jo ikke nødvendigvis fagligt stærke. Deres mulighed for deltagelse i projekt- /gruppearbejde i forbindelse med anderledes undervisning forsvinder. Skal de andre elever i de tilfælde så "samle op" på eliteeleverne? Eller hvem skal sørge

¹¹ http://www.foreningsliv.dif.dk/da/sitecore/content/Baseline_site/FrontPage/NYHEDER/nyheder/2013/01/20130128_mia.aspx

for, at de kan følge med fagligt i de timer, de er væk?

3. Manglende finansiering

Et meget stort problem ved reformforslaget er dets finansiering – og de der af følgende økonomiske udfordringer, som flere kommuner ender ud med, trods tildelinger ¹². Hvor meget man end måtte tro på reformen, anser vi det for umuligt at den skal give kvalitet for vores børn, hvis den er underfinansieret. Vi frygter, at reformen på denne måde vil blive til besparelser og færre "varme hænder"/voksne i vores børns hverdag ¹³.

3.1 Giver flere undervisningstimer med mindre forberedelse kvalitet?

En del af reformen skal finansieres ved, at vores børns lærere skal undervise en større del af deres arbejdstid. Flere kommuner planlægger, at lærerne skal undervise 2-3 timer mere om ugen (+ der til hørende forberedelse). Men eftersom Undervisningsministeren ikke kan/vil pege på, hvilke opgaver, lærerne efterfølgende ikke skal løse, kan vi som forældre ikke se konkret, hvordan undervisningens kvalitet ligefrem kan øges. Bliver konsekvensen ikke i stedet, at der nu blot skal forberedes flere (og ifølge reformen bedre) undervisningstimer på mindre forberedelsestid? En anderledes og varieret undervisning, der skal skabe ekstra meget læring hos børnene, kræver vel mindst lige så meget forberedelse som traditionel undervisning? Den forbereder vel ikke sig selv, fordi man nu fx skal samarbejde mere med sit team eller med pædagoger? Hvordan skulle det kunne lade sig gøre i praksis? For lad os lige minde om, at vores børn i allerhøjeste grad befinder sig i praksis. Og at de i praksis har brug for dygtige og velforberedte lærere/undervisere med overskud og engagement, hvis undervisningens kvalitet og deres læring og trivsel skal sikres.

3.2 Konsekvenser og besparelser i kommunerne

Men selv hvis ovenstående udfordring lader sig løse og man reelt mener, at det kan give kvalitet, er finansieringen af den længere skoledag allerede et problem, der er til at tage og føle på i flere kommuner. Regeringen og KL har regnet sig frem til, at kommunerne kan optjene penge ved at flytte eleverne fra SFO til en længere skoledag. Men det er problematisk, fordi én af de parametre, beregningen forudsætter er, at den enkelte kommune kan hente midler ved at skære i SFO'ernes åbningstid. Og sådan forholder det sig ikke nødvendigvis...

I Kolding, fx, er forældrebetalingen i SFO meget høj, så selvom der også afskediges 60 pædagoger fra SFO'erne, kan man ikke frigøre midler nok til finansiering af reformen. Men også Aarhus, Odense, Vejle, Silkeborg og Viborg har ifølge Økonomi- og Indenrigsministeriet problemer med at frigøre deres del af SFO-midlerne. Næstved og Horsens formodes også at få samme problem ¹⁴.

Reformens finansiering er desuden bundet op på en uændret forælderbetaling for SFO. Men hvad er i grunden det rimelige i, at vi skal betale samme SFO-takst for færre timer i SFO? Desuden er folkeskolen jo gratis og undervisning obligatorisk, men alligevel vil man

¹²<http://oim.dk/media/510042/Omstillingspulje%20vedr%20folkeskolen%202014%20.pdf>

¹³<http://politiken.dk/uddannelse/ECE1921208/skolereform-kan-slaa-hul-i-kommunekasser/>

¹⁴<http://www.folkeskolen.dk/533148/regeringens-egne-tal-viser-det-skolereformen-er-underfinansieret>. + <http://jyllands-posten.dk/inland/ECE5834516/skolereform-kan-tvinge-kolding-til-at-massefyre/> + <http://jyllands-posten.dk/aarhus/uddannelse/ECE5844269/reform-koster-ekstra-i-aarhus/>

indirekte overføre midler fra et frivilligt SFO-tilbud til skolen, hvor alle børn går? Dét er et problem.

I Odense, hvor man allerede har indført en længere skoledag, er konsekvensen bl.a., at forældre melder børnene ud af SFO/klub for at spare penge¹⁵. For nogle børn kan det måske godt gå: måske kan de tage hjem - alene eller sammen med hinanden, til fritidsaktiviteter osv. For andre børn er det mildt sagt en katastrofe, at de ikke længere kommer i SFO'er/klubbers pædagogiske tilbud, som måske afholder dem fra at havne i uheldige miljøer. Begrebet "nøglebarn" bliver under alle omstændigheder genindført... Er det dét, vi ønsker for vores børn?¹⁶

I flere kommuner og skoler har man oven i finansieringen store problemer med at blive klar til reformens indførelse august 2014¹⁷. Vi henstiller derfor til, at det som et minimum indføres en mulighed for udskydelse af dele af reformen i lovforslaget, for de kommuner/skoler, der ikke er klar til at løfte opgaverne. Vores børn har krav på en skole, der fungerer 1.skoledag august 2014.

3.3 SFO'er nedlægges

I Hjørring Kommune vil man fx tage den fulde konsekvens af den ufinansierede reform og helt afskaffe SFO. Det pædagogiske tilbud skal bl.a. erstattes af et low budget tilbud med frivillige samt formodentlig (?) noget pædagogisk personale. Fra kl. 7-8 og fra 15.30-17 skal børnene dog opholde sig i kommunens almindelige daginstitutioner; altså i børnehaverne. Er det kvalitet? Er det sammenhæng for børnene? Er det dét, I havde tænkt jer med denne reform?¹⁸

Mon ikke flere kommuner finder på tilsvarende obskure fiks-fakserier for at håndtere de økonomiske udfordringer, som reformen pålægger dem? Og er det mon et synderligt godt incitament for os forældre til at arbejde fuld tid, hvis vi ikke har et godt pasningstilbud til vores børn? Næppe.

4. Hvordan med inklusion i den anderledes skoledag?

(Indvendinger mod §1 lovforslagstekstens intentioner om længere og mere varieret skoledag set i forhold til inklusion).

At alle børn nu skal inkluderes i folkeskolen, kan man have forskellige holdninger og erfaringer med. En forudsætning for succes på området er dog, at pengene til den nødvendige støtte og inklusion følger med børnene, der har behovet. For nyligt har det vist sig, at flere kommuner har "glimret" på det område. Det giver ikke just stor tiltro til deres håndtering af inklusionen¹⁹.

Selvfølgelig kan netop de børn (lige som alle andre børn) ikke skæres over én kam. Men ét er sikkert: en stor gruppe af disse børn har et udpræget behov for faste, velkendte rammer og ofte konkrete og afgrænsede opgaver for at kunne trives og udvikle sig. Men de rammer og opgaver vil med den længere, varierede og anderledes skoledag jo selvsagt kontinuerligt ændre sig.

¹⁵<http://www.dr.dk/P4/Fyn/Nyheder/Odense/2013/08/23/073827.htm>

¹⁶<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10151786284615256&set=a.10151153737005256.465309.769900255&type=1&theater>

¹⁷<http://www.b.dk/nationalt/rammerne-i-danske-skoler-vakler>

¹⁸<http://www.tv2nord.dk/artikel/272957.Regionale-nyheder--Hjoerring-vil-afskaffe-SFO-er-naeste-aar>

¹⁹<http://www.b.dk/politiko/var-inklusion-i-folkeskolen-bare-en-spareoevelse>

Oven i det lægges der op til, at en del af undervisningen med reformen skal varetages af frivillige fra idrætsklubber o.lign. Frivillige, som sandsynligvis ikke har redskaber/indsigt i at rumme og inkludere børn med særlige behov og udfordringer.

Hvordan kan det mon håndteres? Hvordan skal de dog inkluderes godt i folkeskolen under disse vilkår?

4.1 Skrækeksemplet Vordingborg

I Vordingborg, der er "tyvstartet" med reformen ser vi skrækeksempler: Her er den længere skoledage og fuld inklusion fx allerede indført. Politikerne ser det som en succes, men lærere og forældre er uenige. Lærerne fortæller om børn, der sidder og græder på gangene, fordi de har det dårligt eller ikke magter de andre børn – uden at de har tid eller støtteressourcer til at tage sig af det. Forældrene er frustrerede og klager til Klagenævnet for Specialundervisning. Vordingborg ligger nu (sammen med Holbæk) på en førsteplads i antallet af klager per indbygger i landet ²⁰. Er det kvalitet for børnene?

Er det sådan I ønsker, at børn i Danmark skal "inkluderes", når reformen ruller sig ud?

4.2 SFI-rapport 2013 peger på de "klassiske dyder"

Pudsigt nok viser en rapport fra foråret 2013, som Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, SFI, har lavet for Ministeriet for Børn og Undervisning, at det er de klassiske dyder hos skolelærerne, der giver de bedste resultater, når eleverne skal til afgangsprøver. Rapporten viser, at alle elever og især de, der har en svag baggrund, har gavn af en lærer, der manifesterer sig som en autoritet og udstikker klare linjer for undervisningen ²¹. Har Undervisningsministeren mon læst den rapport, hun selv har bestilt?

5. Bevægelse

(Indvendinger mod §1 lovforslagstekstens § 15a)

Forskning viser ganske rigtigt, at bevægelse og læring spiller godt sammen. Og selvfølgelig skal vores børn bevæge sig ... i et eller andet omfang, som man naturligvis kan være med til at skabe rammerne for. Men pudsigt nok viser et ph.d.-projekt, der minutiøst har fulgt 500 danske og 500 New Zealandske børn, fx at hvis børn skal bevæge sig mere, skal de ikke skubbes ind i idrætsforeninger og tvungen bevægelse – de skal hellere have flere faciliteter til fri leg i skolegården ²². Det var da ét sted at starte...

En udfordring, som vi heller ikke umiddelbart kan se en løsning på er helt konkret, at der ikke er haller og gymnastiksale nok på skolerne til den megen aktivitet. Hvor og hvordan skal de 45 min. bevægelse hver dag foregå? I skolegården? I klasseværelserne med 26 teenagere, der sveder og efterfølgende ikke har mulighed for at klæde om eller gå i bad? Og burde de ikke have mulighed for omklædning og bad?

Måske skulle man tilbageføre noget af den obligatoriske bevægelsestid fra skoletiden til SFO/Klub, hvor effekten af bevægelse vil være større (jf. ovennævnte forskningsprojekt)...

²⁰ <http://www.folkeskolen.dk/530678/i-vordingborg-er-inklusion-og-heldagsskole-nu-hverdag> +

<http://www.folkeskolen.dk/530684/laererne-hvorfor-spurgte-de-aldrig-os> + <http://inklusion.nu/2013/06/bliver-foraeldre-og-born-inddraget-inklusionen/>

²¹ <http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/507089:Danmark--Elever-laerer-mest-af-den-gammeldags-laerer>

²² <http://videnskab.dk/krop-sundhed/fri-leg-er-vigtigere-end-organiseret-idaet>

6. Hvad med børnenes arbejdsmiljø, når de skal opholde sig mere på skolen?

(Indvendinger mod §1 lovforslagstekstens affatning af §15)

Vi finder det problematisk, at børnene nu skal opholde sig endnu flere timer i lokaler, som omkring halvdelen af de danske folkeskoleelever i forvejen hver dag oplever problemer med omkring larm eller støj, manglende ventilation og udluftning og dårlig rengøring. Faktorer, der i høj grad har betydning for elevernes læring, koncentration og faglige udbytte. Det viser en ny undersøgelse fra Dansk Center for Undervisningsmiljø²³. 20 % af de danske klasseværelser har faktisk så høje koncentrationer i CO₂, at børnenes evne til at tage rationelle beslutninger ifølge ny forskning bliver forringet til et 'dysfunktionelt niveau'²⁴.

Derfor bør det indføres i lovtæksten (og dermed følges op på det i praksis i kommunerne), at de fysiske rammer skal forbedres, så de lever op til rimelige standarder jf. ovenstående.

6.1 Problematiske toiletfaciliteter

At toiletforholdene på mange skoler ikke er gode, er vist ingen nyhed! Mere end halvdelen af eleverne synes, at toiletterne altid eller ofte er ulækre²⁵. På nogle skoler er toiletterne så ulækre eller misligholdte, at det går ud over børns helbred og skader deres blære. Ifølge Dansk Kontinensforening holder mange børn sig ganske enkelt indtil, de kommer hjem, og det er skadeligt – også på lang sigt. Foreningen får dagligt henvendelser fra bekymrede forældre²⁶.

Kommer flere børn mon til at opleve disse problemer, når de i fremtiden skal opholde sig længere tid på skolerne – hvis toiletforholdene fortsat er ringe?

Derfor bør det indføres i lovtæksten (og dermed følges op på det i praksis i kommunerne), at de toiletforholdene skal leve op til en rimelig standard. Fx en standard, som voksne ville acceptere på en arbejdsplads.

7. Bygger reformen på en forket præmis?

(Indvendinger mod afsnittet "Indledning" i "Bemærkninger til lovtæksten" s. 19)

Vi ønsker bestemt en god folkeskole for vores børn. Endda så god, som den kan blive... Men hele præmissen for reformbehovet er ikke korrekt:

TIMMS og PIRLS – målingerne viser, at de danske børn samlet set nu ligger i det internationale førerfelt i læsning og i den øverste tredjedel i matematik og naturfag. Men både Antorini og Statsministeren påstår fortsat, at de danske skoleelever klarer sig for dårligt. De argumenterer for skolereformens indførelse med argumenter om, at 15-17% af en årgang læser og regner for dårligt til at tage en ungdomsuddannelse. Men det er ikke sandt, for ca. 60% af de børn, der læser og skriver dårligst (iflg. PISA) gennemfører faktisk

²³ <http://www.arbejdsmiljoviden.dk/Aktuelt/Nyheder/2013/08/13-Lyd-lys-og-varme-paavirker-baade-laerere-og-elever>

²⁴ <http://ing.dk/artikel/hoejt-co2-niveau-i-danske-klassevaerelser-oedelaegger-indlaeringen-157918>

²⁵ <http://dcum.dk/undervisningsmiljoe/skoletolletter-2009>

²⁶ <http://nyhederne.tv2.dk/article.php/id-7623064.skoletolletter-skader-b%C3%B8rns-bl%C3%A6re.html>

en ungdomsuddannelse. Så maksimalt 6% af de elever, der ikke gennemfører en ungdomsuddannelse hører til i gruppen af fagligt svage elever! I øvrigt har 1/3 af dem taget en gymnasial uddannelse...²⁷

Selvfølgelig skal de svages faglighed (også) løftes. Men der er bare ikke evidens for, at skolereformen overhovedet vil gavne de elever, der hører til de fagligt svage, så de gennemfører en ungdomsuddannelse. Uanset hvor meget Undervisningsministeren gentager ord som "anderledes og varieret skoledag".

I øvrigt fastlægges grænsen for, hvornår en elev bliver betegnet som "funktionel analfabet" i PISA altid som et statistisk gennemsnit. 22 % af eleverne vil derfor altid ligger under dette internationale gennemsnit. "Man kan derfor ikke benytte PISA-scorerne i læsning som indikatorer for, om de unge falder fra en ungdomsuddannelse. En lav score i PISA-læsning er ikke ensbetydende med manglende succes på ungdomsuddannelserne. Man kan ikke benytte scorerne i PISA-matematik som indikator for, om de unge falder fra en ungdomsuddannelse. Man kan heller ikke benytte karaktererne fra 9. klasses afgangsprøve i problemregning som indikator for, om de unge falder fra en ungdomsuddannelse" ²⁸.

7.1. Flere grunde end de faglige, når unge dropper ud af uddannelser

Hele 97 % af alle unge påbegynder allerede nu en ungdomsuddannelse – 85% gennemfører den. Men der er også andre væsentlige grunde end fagligheden, når en ung ikke gennemfører en ungdomsuddannelse: En undersøgelse lavet af Psykiatrifonden 30. juni 2011 på erhvervsskolerne konkluderer faktisk, at "Lavt selvværd, trivselsproblemer, familieanliggender og psykiske lidelser er i dag den største barriere for at gennemføre en ungdomsuddannelse" og altså ikke det faglige! ²⁹
– 70% af frafaldet sker i øvrigt på erhvervsuddannelserne (hvor de unge har svært ved at finde praktikpladser. Hmmm, mon der kan være en sammenhæng?).

7.2 Kan reformen mindske betydningen af social baggrund?

Et af de politiske mål er (ifølge afsnittet "Bemærkninger til lovforslaget" s. 19) at mindske betydningen af social baggrund og bryde den social arv gennem uddannelse. Dette må formodes at ske ud fra en tænkning om, at mere tid sammen med andre i uddannelse, vil påvirke de udsatte børn positivt. At mennesker bliver mere lige gennem uddannelse. Men det er ifølge flere eksperter for snævert og ensidigt fokus på uddannelse som redskab til at dreje de udsatte børn- og unges livsbane.

At bryde negativ social arv handler (jf. punkt 7.1) også om at inddrage de udsattes forudsætninger for at tage en uddannelse, den førte boligpolitik, familiepolitik og socialpolitik. Ellers bliver effekten for ringe ³⁰

En anden risiko ved reformen er, at man i sin jagt på lighed gør folkeskolen til en skole på "de svage"s præmisser. Det kan måske gøre privatskoler og friskoler til et attraktivt alternativ for forældre der, som os, ikke ønsker at lægge børn til et udokumenteret eksperiment eller en længere skoledag under disse rammer. Det udligner vel næppe betydningen af den sociale baggrund?

²⁷<http://www.dr.dk/P1/Detektor/Udsendelser/2013/04/10190637.htm>. + <http://www.folkeskolen.dk/528578/den-danske-folkeskole---en-bragende-succes>

²⁸ http://www.tekno.dk/pdf/hoeringer/p05_pisa_hoering_rapport.pdf

²⁹ <http://www.dr.dk/Nyheder/Inland/2011/06/27/035646.htm>, http://www.uvm.dk/Aktuelt~/UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2012/Feb/~/_media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF/12/120326%20faktaark%20reform.ashx

³⁰<http://www.information.dk/462466>

7.3 Kan vi bygge skole på et "skævt fundament" som PISA?

Målsætningen var, at de danske børn skulle ligge nr. 5 i PISA-undersøgelserne, men sidenhen er der sået stærk tvivl om, om PISA reelt kan bruges til at sige noget: Pisa-undersøgelserne viser nemlig ifølge professor i statistik, Svend Kreiner og hans internationalt anerkendte forskning, intet om elevernes faglige niveau i forhold til elever fra andre lande. Han mener ligefrem, at: "I det omfang uddannelsespolitikken er baseret på Pisa-undersøgelser internationalt, er den baseret på kviksand". Statistikprofessor Peter Allerup har tidligere kaldt PISAs resultater for "Rent gætteri og helt uanstændigt", fordi halvdelen af svarerne i to ud af tre fag lavet af en computer ³¹.

- Hvis dét er korrekt, er præmissen og baggrunden for at ville indføre skolereformen (som der i øvrigt ikke er evidens for vil give et løft) jo helt skæv.

7.4 Er anvendelsen af de nationale test måltal omsonst?

Og for at det ikke skal være løgn, skal folkeskolen i den nye folkeskolereform åbenbart målstyres efter elevernes resultater i de nationale test ned på klasseniveau, der skal være centrale for dialog og opfølgning i forhold til udviklingen i elevernes faglige niveau. Men de nationale tests adaptive procedure har forskere imidlertid ikke mulighed for at lave brugbare evalueringer af, fordi de ikke kan få indsigt i data fra skoleelevernes testforløb ³². Burde man ikke være sikker på, at de nationale tests kan bruges på denne måde, før man styrer en hel folkeskole og skolereform efter deres resultater? Ministeriet har ikke fremlagt nogen dokumentation for ovenstående på trods af anbefalinger fra et forsker-review af testen fra 2007 ³³

8. Hvad blev der af skolens dannelsesopgave?

(Indvendinger mod punktet "Politiske mål for reformen" og "Indsatsområder" i Bemærkninger til lovforslaget s. 19, der står i nogen kontrast til folkeskolens formålsparagraf ³⁴)

I skolereformoplægget får vi masser af form. Vi får et øget antal timer, faglige, understøttende og lektietimer. Og det er tydeligt, at folkeskolens målsætning fremover skal levere målbare resultater: børn, der klarer sig godt i læsning og matematik.

Men til dét formål kunne man have valgt at skrue på mange andre og mere enkle "knapper". For blot at nævne nogle enkelte eksempler:

- Fx John Hatties omfattende forskning om faktorer, der giver bedre resultater for eleverne,
- Eller rapporten "Input, Process and Learning in primary and lower secondary schools. A systematic review carried out for The Nordic Indicator Workgroup (DNI)" ³⁵, hvor danske og internationale forskere har påvist 11 forhold, der har betydning for elevernes læring i

³¹ <http://politiken.dk/uddannelse/ECE2006758/forsker-pisa-test-er-ubrugelig/>. + <http://www.information.dk/265517>

³² http://www.folkeskolen.dk/532184/test-evaluering-giver-ingen-svar-paa-om-testene-duer?utm_source=newsletter

³³ <http://folkeskolen.dk/~1/7/63134-v7-reviewafdenationaleit-baseredetest.pdf> - side 62

³⁴ <http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Folkeskolen/2010/Faelles-Maal-2009-Elevernes-alsidige-udvikling/Folkeskolens-formaalsparagraf>

³⁵ "Input, Process, and Learning in primary and lower secondary schools. A systematic review carried out for The Nordic Indicator Workgroup (DNI)."

grundskolen og som politikere, skoleledere og lærere har mulighed for at ændre på.³⁶

- Indeklimaproblemer var også et oplagt sted at starte, da 20 procent af de danske klasseværelser har så høje koncentrationer i CO₂, at børnenes evne til at tage rationelle beslutninger ifølge ny forskning bliver forringet til et 'dysfunktionelt niveau'.³⁷

- Der findes desuden mange og flere parametre, der har betydning for børns læring – også de helt basale: søvn, kost, socioøkonomiske forhold, livsstil...

Men hvad skolen ellers skal indeholde og hvad dannelsesprojektet er i den skole, vi forventes at sende vores børn afsted til hver dag fra morgen til hen på eftermiddagen hele deres barndom, får vi meget lidt at vide om! Hvad er det, skolen skal give vores børn med af bagage i det samfund, vi lever i? Hvad er dens dannelsesprojekt? Hvad skal de lære, hvorfor og hvordan? Vi ved det ikke, for dens indhold er slet ikke diskuteret eller beskrevet. Der er bare foreslået en form. En form, der ingen garanti giver for godt indhold³⁸.

9. I har "glemt" at inddrage de professionelle praktikere og forældre

Og så har vi ikke engang åbnet op for problematikkerne ved et ikke uvæsentligt punkt i hele denne skolereform-misere: de fagpersoner, der skal implementere reformtankerne i praksis, lærerne og pædagogerne, og de forældre, der skal lægge børn til reformen, er ikke blevet inddraget i udviklingen af reformen, hvorfor ingen reelt ved, om dens elementer kan lade sig gøre i praksis. Det står ellers højt og tydeligt i punkt 3 i lovttekstafsnittet "De politiske mål for reformen er": "3. at tilliden til og trivselen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis."

- Med det in mente er det om muligt endnu mere usandsynligt, at reformen kan blive en succes og bidrage til kvalitetsundervisning/pædagogik for vores børn.

Besind jer og lav i stedet en god reform!

På vegne af de godt 4.200 medlemmer i gruppen 'Forældre imod den nye folkeskolereform'

Line Riiskjær Høi
Birkevej 17
8660 Skanderborg

³⁶ <http://edu.au.dk/aktuelt/nyhed/artikel/11-forhold-fremmer-skoleelevers-indlaering/>.

³⁷ <http://ing.dk/artikel/hoejt-co2-niveau-i-danske-klassevaerelser-oedelaegger-indlaeringen-157918>.

³⁸ <http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE2065613/karakterdannelse-er-det-oversete-skoleprojekt/> + <http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/500163:Kronik--Formaalet-med-en-heldagsskole-er-uigennemtaenkt> + <http://www.thomasaastruproemer.dk/analyse-af-regeringens-skoleudspil-gor-en-god-skole-bedre.html>.

Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg

Det er med stor bekymring at vi har fulgt debatten omkring heldagsskoler. Der er mange gode tanker og intentioner, men som forældre til et autistisk lettere retarderet barn, som går i skole i Københavns kommune, kan jeg kun være bange.

I forhold til handicappede børn, kan i ikke blive ved med at prøve at sælge ideen om heldagsskoler som "inklusion" og at det er en god ide for netop denne børnegruppe.

Vi forældre til handicappede børn ønsker akkurat det samme for vores børn, som i ønsker for jeres. Vi håber på, at de får et godt liv. Et godt liv for dem vil dog næppe rumme mange år på skolebænken, job og efterfølgende familieliv.

Vi bliver glade, hvis vores børn kommer til at få et ordentligt tilbud om bofælleskab, måske et beskyttet arbejde og nogle gode venner, at dele tilværelsen med. Vi er indforstået med, at det vigtigste (og nok det sværeste for vores børn), er venskaber og praktiske gøremål.

Vi er glade og taknemlige for alt den viden, skolen formår at lære dem. Vi, som kender børnene er klar over, at der er grænser for, hvor meget man kan udfordre disse børn på en dag. Vi er også klar over, at det der i sidste ende giver dem et godt liv, er de færdigheder, som de får med fra fritidshjemmet. Her lærer de hvordan man er gode venner og hvordan man udfører mange praktiske gøremål, som er indenfor deres rækkevidde.

Nu skal vi forholde os til, at vores barn skal til at gå i skole i flere timer om dagen - og skal have færre timer i - eller måske undvære - deres fritidshjem.

Jeg er fuld af den største beundring for vores fritidshjem. Deres mål er at give vores børn de bedste forudsætninger for det bedste liv som muligt, hvilket ville sige, gøre vores børn så selvstændige som muligt og hjælpe dem med at få (og fastholde) venskaber.

Hvis jeg skulle vælge, vil jeg hellere sende mit barn i fritidshjem - end jeg vil sende hende i skole, da jeg tror på, at det er her, at hun lærer de færdigheder der skal til, for at hun kan få det bedste liv muligt med de resurser hun har.

Jeg kan kun på det kraftigste appellere til, at i tænker på disse sårbare børn før i træffer jeres beslutning om, at specielle børn skal behandles som alle andre borgere, i stedet for at de bliver behandlet som de specielle individer de er. Hvis i ville dem det noget godt, så lader i dem lære det der kommer dem bedst til gode på lang sigt, i stedet for at holde krampagtigt fast på noget som mere og mere minder om politisk prestige end noget andet.

Med venlig hilsen

19. SEPTEMBER 2013

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af folkeskoleloven, lov om ungdomsskoler og musikloven m.fl.

Frie Børnehaver og Fritidshjem har modtaget ændringsforslaget til folkeskoleloven til høring.

Frie Børnehaver og Fritidshjem har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Som interesseorganisation for en række selvejende fritidshjem har vi en grundlæggende bekymring for, at fritidspædagogikken på fritidshjemmene ikke længere får mulighed for at opfylde bestemmelserne (stk. 1 til stk. 5) i dagtilbudslovens § 45 med en vedtagelse af den nye folkeskolereform.

I forlængelse heraf mener Frie Børnehaver og Fritidshjem også, at lovforslaget fremover stiller danske børn ringere i forhold til Danmarks forpligtelse til at følge FN's konvention om Barnets Rettigheder artikel 31.

Det er afgørende for Frie Børnehaver og Fritidshjem, at den pædagogfaglige tilgang og arbejdsform anskues selvstændigt i stedet for blot som en del af uddannelsessystemet. Lovforslaget rummer ingen bestemmelser, der sikrer sondringen mellem den pædagogiske læring og den skolefaglige læring, ligesom det ikke sikres eller stilles kvalitetskrav til det pædagogiske (som eksempelvis dagtilbudslovens § 45). Endvidere defineres der ikke overgange mellem fritidspædagogik og skolefaglig læring.

Lovforslaget rummer en forlængelse af skoledagen som ud over undervisning, også omfatter "ny tid til understøttende undervisning og vil indeholde tid til lek-

tiehjælp og faglig fordybelse". I stedet for termen "aktivitetstimer" kaldes tiden nu understøttende undervisning, så der ikke hersker nogen tvivl om, at aktiviteterne alene sættes i værk for at styrke undervisningen. De (fritids)pædagogiske aktiviteter betragtes altså alene som et middel til at understøtte den faglige indlæring frem for som noget, der har værdi i sig selv. Som også påpeget af lektor ved Institut for Uddannelse og Pædagogik, DPU, Lars Geers Hammershøj, risikerer den længere skoledag dermed at blive en ensidig lærings- og kompetenceskole frem for også at være en kreativtets- og dannelsesinstitution, hvis de (fritids)pædagogiske aktiviteter primært skal være middel til effektivisere undervisningen.

Frie Børnehaver og Fritidshjem ser derfor særdeles positivt på muligheden for, at man kan give skolerne dispensation til at nedskalere omfanget af tiden til understøttende undervisning, hvis de samtidig øger antallet af timer med to voksne i klassen i undervisning med dansk og matematik for elever i indskolingen og klasser med særlige udfordringer på øvrige klassetrin, som det fremgår af lovforslagets § 16b.

Frie Børnehaver og Fritidshjem anser fritiden for et vigtigt (lærings)rum, hvor børn lærer at forvalte deres liv sammen. Her gør de sig noget helt centrale erfaringer med det sociale liv ved at indgå i relationer i frie uformelle rammer, og hvor der er voksne til at hjælpe dem, når det bliver svært. Rummet for læring i SFO'en/fritidshjemmet er kendetegnet ved en langt højere grad af frihed. Her har børnene mulighed for at vælge såvel aktiviteter som sociale relationer til eller fra, hvilket adskiller sig en del fra skolen, hvor samme muligheder ikke er til stede.

Frie Børnehaver og Fritidshjem vil derfor også henlede opmærksomheden på, at flere forskere advarer imod, at man nedprioriterer legen og giver (skole)læringen forrang, da legen er vigtig i sig selv. Leg handler om at finde på og lade sig føre nye steder hen – akkurat som børn gør i legen.

Og videnssamfundet af i dag og i morgen har i høj grad brug for at stimulere evnen til at finde på og lade sig føre nye steder hen.

Med en længere skoledag for alle elever trues gode fritidstilbud i SFO'er og fritidshjem, da mange kommuner allerede nu ses at være i gang med omlægninger, der svinger sparekniven massivt over området. F.eks. planlægger Hjør-

ring kommune at afskaffe alle kommunens SFO tilbud. Skolebørn med behov for pasning uden for skolens åbning risikerer derfor at være henvist til kommunens børnehaver. Sådanne løsninger kan ingen være tjent med.

Den længere skoledag må også formode at få som konsekvens, at fritidstilbudene fravælges af mange forældre, hvis tilbuddet kun kan benyttes få timer dagligt. Dertil kommer at der ikke er noget loft over forældrebetalingen på fritidstilbud. Forældrebetalingen på fritidstilbud er derfor i dag ganske betydelig i mange kommuner. F.eks. koster en SFO plads i Kerteminde 2073 kr. om måneden og flere jyske kommuner har takster på omkring kr 2.000/måned. KL har anført, at det er nødvendigt at opretholde forældrebetalingen på nuværende niveau, hvis de økonomiske forudsætninger for reformen skal holde, hvilket blot understreger, at den længere skoledag ikke er finansieret men i realiteten bliver brugerfinansieret.

Frie Børnehaver og Fritidshjem finder det således særdeles problematisk at gode fritidstilbud risikerer at udhules med skolereformens fokus på længere skoledage.

I undersøgelsen "Børns oplevelse af en forlænget skoledag" fra 2002, som omhandler en evaluering af et forløb, hvor to skoler forlængede skoledagen med to timer og de fritidspædagogiske aktiviteter skulle foregå på skolen. En af konklusionerne herfra var bl.a., at børns leg ikke har de samme vilkår, når den finder sted på skolen. Fraværet af udfordrerende, fysiske rammer samt øget voksenstyring forandrer børns muligheder for leg. I undersøgelsen fremhæver børnene også de begrænsede muligheder for selvbestemmelse og at knytte venskaber med andre børn.

Frie Børnehaver og Fritidshjem finder bl.a. på den baggrund også grund til at fremføre en bekymring for, at det ikke kun vil være de skolesvage børn, der risikerer at lide under de lange skoledage men kan forventes at presse alle børn, som med skolereformen får bundet hovedparten af deres tid på skolen og hvor muligheden for forskellige og lystbetonede aktiviteter mange steder vil være begrænsede.

De fysiske rammer

Frie Børnehaver finder det også væsentligt at fremhæve, at skolefolk mange steder vil have vanskeligheder ved at udfolde undervisningsdifferentiering på en måde, som tilgodeser alle børn, da bl.a. de fysiske rammer sætter en række begrænsninger. De fleste steder er skolen stadig tilrettelagt med hovedvægt på klasselokalet som et hjemstavnslokale, hvor der er en lærer og 28 elever. Og lokalerne er typisk indrettet ens, uanset om det er i 1. klasse eller 9. klasse. En nyere pd.D. afhandling har påvist, at når undervisningen foregår i klasselokalet, er den stadig domineret af individuelt, stillesiddende og skriftligt arbejde.

Dertil kommer nok så væsentligt, at særligt mange byskoler er ældre og opført med begrænsede udendørs arealer, mindre gymnastiksale og generelt mindre plads til fysiske udfoldelser.

Frie Børnehaver og Fritidshjem finder det også i den sammenhæng vigtigt at fremhæve vigtigheden af, at undervisning og fritid ikke flyder sammen på skolen. Gode fritidspædagogiske tilbud giver langt bedre muligheder for at opleve sejre og succesoplevelser inden for andre områder og et andet sted end i skolen. Også set i lyset af, at mange skoler slet ikke har faciliteterne til fysiske udfoldelser eller ikke-skolerettede aktiviteter.

Frie Børnehaver vil på den baggrund også stille sig stærkt tvivlende over for, om den ellers i lovforslaget sympatiske målsætning om at udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan, ikke vil lykkes uden at medtænke flere arenaer, hvor børn kan udfolde og udvikle personlige og sociale kompetencer som i særlig grad er fritidshjemspædagogikkens force.

Frie Børnehaver og Fritidshjem savner endvidere, at man forholder sig til det faktum, at nyere stressforskning viser, at et udvisket skel mellem arbejde og fritid giver høj grad af usund stress. Det samme gælder naturligvis også for børn.

Fælles ledelse

Udkastet ses endvidere at lægge op til at give kommunerne større frihed til at etablere fælles ledelse mellem mindre folkeskoler (skoler med op til 300 elever) og dagtilbud og fritidshjem.

Frie Børnehaver og Fritidshjem anser det for et stort demokratisk problem at give kommunerne mulighed for at svække forældredemokratiet. Særligt under hensyn til de allerede indhøstede erfaringer med områdeledelse på daginstitutionsområdet finder Frie Børnehaver og Fritidshjem ikke, at de større enheder har først hverken til mere kvalitet eller en bedre økonomi endsige flere varme hænder til børnene.

Danmarks Evalueringsinstituts foretog i 2011 en evaluering af områdeledelse på dagtilbudsområdet og kunne her konstatere et misforhold mellem de pædagogiske lederes og pædagogernes oplevelse af områdeledelsen som løftestang for at styrke den pædagogiske praksis. Pædagogerne udtrykte betydeligt forbehold, og forældreperspektivet var helt udeladt.

Som nævnt indledningsvis er det heller langt fra givet, at fælles ledelse af så forskellige institutioner som skole, dagtilbud og fritidstilbud nødvendigvis fremmer et ligeværdigt samarbejde institutionerne imellem.

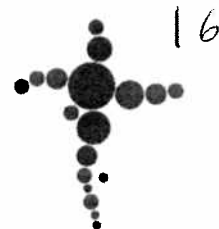
Frie Børnehaver og Fritidshjem efterlyser på den baggrund, jf. også høringssvarets indledende bemærkninger, større tillid til fritidspædagogikken som løftestang for en række af de politiske målsætninger nævnt i skolereformen.

Desuden savnes i forslaget refleksioner over den eksisterende strukturs styrke ud i mangfoldighed, jf. eksistensen af hhv. kommunale, selvejende og private dagtilbud. Denne mangfoldighed risikeres ganske at blive sat over styr med nærværende lovforslag.

Rådet for Børns Læring

Endelig vil Frie Børnehaver og Fritidshjem opfordre til, at Frie Børnehaver og Fritidshjem som den største interesseorganisation for selvejende og private daginstitutioner samt ikke mindst fritidshjem, også får en plads i Rådet for Børns Læring, jf. § 57 a stk. 3. DLO repræsenterer langt fra alle paraplyorganisationer for selvejende daginstitutioner og fritidshjem, hvorfor det undrer Frie Børnehaver og Fritidshjem, at netop DLO er tiltænkt en plads i Rådet.

Med venlig hilsen
Politisk konsulent
Edith Jakobsen
Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem

Græsted Kirke

Græsted Stationsvej 1A
3230 Græsted
www.graested-kirke.dk

Høringsvar og indsigelse til forslag til lov om ændring af folkeskoleloven

Undervisningsministeriet har den 21. august 2013 igangsat en høring af *Udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen ungdomsskoleloven, musikloven og forskellige andre love*

I henhold til Bestemmelse om Indførelse af en længere og mere varieret skoledag vil man i flg. forslaget udvide udskolingsklassernes skoletid til at omfatte 35 timer/uge.

Vi vil som præster i Græsted sogn opfordre til at implementere konfirmationsundervisningen i 7. eller 8 klasse indenfor denne tidsramme. Ved den nye 35-timers regel, ser vi det vanskeligt at undervise konfirmanderne efter skoletiden, da de vil være mættede for flere input efter en lang undervisningsdag!

Den danske Folkekirke har historisk altid haft en tæt tilknytning til Folkeskolen. Både kulturelt, kirkeligt og dannelsesmæssigt ser vi vigtigheden i at beholde denne gode kontakt. Vi frygter, at den høje procentvise konfirmanddeltagelse vil falde markant ved at fjerne konfirmationsundervisningen yderligere fra skoletiden. Vores nabolande er i disse år udfordret med en betydelig lavere procentvis konfirmanddeltagelse, end den vi har her til lands!

Vi skal derfor anmode om, at 35-timers reglen ikke gennemføres uden at tillade, at konfirmationsundervisningen kan afholdes inden for denne tidramme. Vi anser netop, at dette vil tilføje en variation i skoledagen, som der efterspørges jf. forslaget's hensigtserklæring fra Sags nr.: 017.77P.391; *Indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen, lempelse af holddannelsesreglerne m.v.* Her anbefaler vi, at man også med gevinst for eleverne kan inddrage præsten i den nye skolereform.

Med venlig hilsen

Sognepræsterne i Græsted Sogn,

Ole Backer Mogensen og Søren Skovgaard Sørensen

Hørings svar - folkeskolereform

LMS - Levende Musik i Skolen, Dansehallerne og Teatercentrum har i fællesskab følgende kommentarer til lovforslagene ifm reform af folkeskolen. Institutionerne er nationale kompetence- og formidlingscentre inden for kunstarterne musik, dans og teater. Alle tre centre arbejder for børn og unges møde med professionel kunst og kultur, og driver i fællesskab forsøgsordningen Kulturpakker. Kulturpakker er et bud på, hvordan kunst kan spille en rolle i skolebørns hverdag, og hvordan elever og lærere kan anvende kunstens univers i et læringsperspektiv. En dimension af Kulturpakker er en indsats for at udvikle elevernes medinddragelse i beslutningsprocesser og praktiske opgaver ifm arrangementer.

Generelt

Vi ser positivt på reformens forslag om mere varieret undervisningstid. Det er vores overbevisning, at elevernes kompetenceniveau generelt styrkes ved at åbne for flere læringsveje, og det er vores indtryk, at den understøttende undervisning kan åbne nye muligheder herfor.

Unesco har gennem sine undersøgelser af kunst og kulturs betydning for skolens undervisning - sammenfattet i begrebet **Arts Education** - konkluderet, at undervisningen styrkes gennem samspillet med kunst og kultur. Professor Anne Bamford, der står bag Unescos forskning på området eksemplificerede det på en konference i Undervisningsministeriet for et par år siden med, at såkaldt art-rich-education

- øger deltagelse i videregående uddannelse med 17,6 %
- øger deltagelse i foreningsarbejde med 15,4 %
- øger andelen af 20-årige, der er i arbejde eller under uddannelse med 10 %

En af forcerne ved at trække kunsten ind i undervisningen er, at den har århundred lang viden om at arbejde med lærings- og udtryksformer, som adskiller sig fra traditionel undervisning. Dermed er kunsten en uvurderlig ressource når det gælder udvikling af idérigdom, nytænkning, kreativitet og innovation.

Ud over læringsmæssige aspekter spiller kunst og kultur en vigtig rolle for den almene **dannelse**, så alle borgere gennem deres opvækst får mulighed for at stifte direkte bekendtskab med en bred vifte af kunststudtryk, der er afgørende for

forståelsen af vores historie og samtid. Dette er endvidere helt i tråd med FNs børnekonventions artikel 31.

En afgørende faktor for, at mødet med kunst og kultur kan styrke læring og dannelse er, at både indhold og formidling har et **højt kvalitetsniveau**. Dette fastslår Unesco også med formuleringen om høj kvalitet af arts education, som er en af tre hovedkonklusioner efter Seoul konferencen i 2010. (De to andre handler om tilgængelighed, samt om betydningen for sociale og samfundsmæssige sammenhænge.)

Vi mener derfor at reformforslaget med fordel kan **knytte mere direkte an til kunst- og kulturlivets formidlingsinstitutioner og -aktører**, der har erfaringen for at koble kunstnerisk oplevelse og udfoldelse med læring. Dermed skabes der sikkerhed for kvalificeret sparring for skolerne, samt værdifuld opsamling og deling af erfaringer på området.

Endelig giver det en hensigtsmæssig udnyttelse af de ressourcer, samfundet i forvejen stiller til rådighed gennem kulturbevillinger til formidlingsinstitutionerne.

Konkrete forslag

Lovforslagets § 1, stk 5 (Skolelovens § 3, stk 4) foreslår vi på baggrund af ovenstående formuleret således (ændringen indsat i kursiv):

”Skolerne indgår i samarbejder, herunder i form af partnerskaber, med lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts og foreningsliv, kunst- og kulturskoler og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler *samt øvrige af kunst- og kulturlivets formidlingsinstitutioner og -aktører*, der kan bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for fag og obligatoriske emner. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes samarbejder, og skolebestyrelsen kan fastsætte principper for samarbejdet.”

I lovforslagets bemærkninger 2.1.5. bør dette samarbejde desuden nævnes. Det samme gælder for forslaget bemærkninger til enkelte bestemmelser, specielt til nr 5 på side 40 ff.

Risikoen ved at forslaget kun nævner lokale samarbejdspartnere er, at man ikke altid vil kunne sikre tilstrækkelig kvalitet, samt at eksisterende ressourcer ikke bliver udnyttet optimalt og til glæde for flest mulige. Flere tilbud på kunst- og kulturområdet kommer fra parter, der ikke er lokale/kommunale. Her må også nævnes, at der på flere af kunstarternes område og i mange kommuner ikke nødvendigvis findes lokale partnere at skabe et samarbejde med.

Lovforslagets § 9, stk. 1 nævner en række fag, det er muligt at tilbyde eleverne på 7. – 9. klassetrin. Her foreslår vi, at dans også nævnes som en mulighed.

I afsnittet om lov om musik står følgende, hvor vi foreslår ændringen med kursiv:

1. I § 3 b indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunale og kommunalt støttede musikskoler og *andre kulturinstitutioner* skal indgå i gensidige samarbejder, herunder partnerskaber, med kommunens folkeskoler, der kan bidrage til at opfylde såvel *kulturinstitutionens* som folkeskolens formål og folkeskolens mål for fag og obligatoriske emner, herunder musikfaget.«

Øvrige bemærkninger

Vi noterer med tilfredshed, at timetallet øges i musikfaget og håndværk/design, samt at bevægelse gøres til et fast dagligt punkt på skemaet.

Det er dog beklageligt at stigningerne er meget beskedne, og at der ikke er øget timetal i billedkunst. Det kan også undre, at de praktisk/musiske fag slet ikke får plads i udskolingen, selvom bl.a. Anne Bamford pointerer at: "En større og vedvarende refleksion om kunst og gennem kunst er nødvendig, specielt i de senere skoleår". Vi beklager ligeledes, at faget drama og det at arbejde med scenekunstens kompetencer endnu engang ikke har fundet særlig plads på skemaet.

Desuden anbefaler vi, at det i de kommende fagbeskrivelser tydeliggøres at motion og bevægelse dækker over mange former for fysisk aktivitet såsom dans, parcour, akrobatik, scenekunst, rytmik m.m.

Til slut vil vi anføre, at vi anser det som vigtigt, at de praktiske/musiske fag vægtes ud fra deres metoder, færdigheder og indhold i samspil med folkeskolens øvrige fag og ikke "som understøttende til den faglige udvikling af skolens øvrige fag" (s. 23, 41).

Med venlig hilsen
Kulturpakker

Henrik Køhler
leder af Teatercentrum

Ebbe Høyrup
leder af LMS

Benedikte Paaske
leder af Dansehallerne

Undervisningsministeriet

Afdelingen for Børn og Grundskole
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

København den 18. september 2013

Høringsvar til "Forslag til Lov om ændring af Folkeskoleloven"

Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS) skal hermed afgive sit høringssvar til "Forslag til Lov om ændring af Folkeskoleloven". LFS er meget skeptisk overfor hele præmissen for skolereformen. Som minimum har vi som faglig organisation en forventning om, at en så radikal forandring af både folkeskolen og hele det fritidspædagogiske område hviler på et solidt grundlag af viden, indsigt og **forskning**. Der er dog ingen forskningsmæssig dokumentation som understøtter regeringens folkeskolereform.

Der findes masser af solid forskning, der vil kunne give pejlemærker for udviklingen af folkeskolen, inklusion, kreativitet og dannelse. Ved at fravælge viden, indsigt og forskning, i udkastet til folkeskolereform, er denne mulighed forspildt.

Det er iøjnefaldende, hvordan Regeringen og Undervisningsministeriet i sit reformarbejde har valgt at se stort på, ikke bare uafhængige forskeres undersøgelser, men også undervisningsministeriets egne evalueringsrapporter og resultater fra internationale undersøgelser. Regeringen tillægger ellers gerne dette stor vægt i andre sammenhænge.

LFS har ingen forventning om, at det politiske flertal for folkeskolereformen vil lade høringssvarene få indflydelse på den grundlæggende retning i folkeskolereformen. Dette uanset at mange høringssvar vil referere til vigtigheden af viden, indsigt og **forskning**.

LFS har heller ingen forventning om, at folkeskolereformens underfinansiering vil blive ændret. Vi konstaterer blot, at vi allerede nu kan se konsekvenserne ude i landet. Følgerne af folkeskolereformens underfinansiering ses allerede i form af fyringer af pædagogisk personale og lærere. Vi kan også konstatere, at forskellige faglige organisationer kæmper indbyrdes, i forsøget på at underbyde hinanden overfor de kommunale arbejdsgivere, i håbet om at bevare flest mulige stillinger på deres område.

LFS har derfor valgt nogle nedslag, der har været fraværende i debatten om fremtidens skole, både fra tilhængere og modstander af regeringens ønske om at indføre heldagskoler og længere skoledage.

Child Labour eller Child Work?

Der er en grundlæggende manglende vilje til, både fagligt og politisk, at forstå hvad børns hverdagsliv er for en størrelse og hvordan den konstituerer sig. Det kan ses i hele præmissen for folkeskolereformen. Legen er barnets praksis i verden, og den bør derfor ikke adskilles fra arbejde.

Det legende barn må forstås som et "arbejdende" barn i den forstand, at det er optaget af meningsfulde aktiviteter. Også selvom aktiviteterne kan se meningsløse og kaotiske ud for de voksne.

Tilhængerne af folkeskolereformen betragter ikke børn ikke som en del af arbejdstyrken (Child Labour). Derfor er der ingen øvre grænse for, hvor lang skoledagen kan blive i denne logik.

Derimod opfattes skolen, skolegang og skoledagen som ren og skær harmløs karakteropbygning via rendyrkede børneaktiviteter (Child Work). Det er denne sproglige, ideologiske og pædagogiske afstandtagen fra arbejde, når vi taler om børn, der har tilskyndet tilhængerne af folkeskolereformen til, at tale så varmt for heldagskoler og længere skoledage.

Lære børn mere jo længere de går i skole?

Skolesystemer, der tildeler eleverne flere årlige undervisningstimer, klarer sig ikke nødvendigvis bedre. Faktisk er der lande der klare sig bedre i PISA end Danmark, hvor timetallet er lavere. Finske elever ligger helt i top, men modtager 17 pct. mindre undervisning end OECD-gennemsnittet. Chilenske elever ligger i top på undervisningstid, 123 pct. af OECD-gennemsnittet, men de ligger 20 pladser under de danske elever i PISA. **Længere skoledag giver altså ikke bedre skolegang.**

Jo tidligere børn starter med skolevirksomhed, jo bedre for deres læring?

Erfaringerne fra Finland afviser denne myte. Tidlig skolestart er en Skoleficering af småbørn og en tendens, der er med til at reducere livet lige nu, til en forberedelse af det

Kan børn godt have fri tid og egen tid i heldagsskole?

Forskning peger på, at 75 pct. af al læring finder sted uden for skolemiljøet. Børn lærer hele tiden, men kun når de er modtagelige for læring og når de føler, at det giver mening for dem. Det er det, der skaber motivation for læring.

Dette gælder i øvrigt også for voksne. Det hedder livslæring. Læring er altså ikke en automatisk følge af undervisning. Det er oftere en aktivitet, børn udfolder i deres fritid, leg eller sammen med deres venner! Læring er at opdage og se meningsfulde sammenhænge.

Fritidshjemmet er den eneste arena for børn og unge der, i modsætning til eksempelvis skole, heldagsskole, SFO eller sportsaktiviteter, ikke er specifikt målsat i aktivitet eller læring. Det betyder et langt bredere udviklingspotentiale for den enkelte. Skoleficering af fritidspædagogikkens virksomhed er ikke fri-tid eller fritidspædagogik, men noget helt andet. Desværre er fritidshjem en uddøende institutionstype og i forbindelse med skolereformen vil afviklingen af denne unikke institutionstype være tilendebragt.

Friheden og fritiden der blev væk

Den frihed, børn har haft til at lege, til at skabe deres egne rum og vælge deres symboler, uden at voksne har skelet til læring og til hvad der er rigtigt og forkert, er ved at forvitte og forsvinde.

Tankerne og perspektiverne i Ny Nordisk Skole og skolereformen er en fortsættelse af den udvikling, hvor børn socialiseres ind i en institutionel tid, et strengt bindende system, der kræver underdanighed og disciplinering.

Leg underlægges en planlagt tid og bliver en videnskab og en industri, hvor legen bliver mere og mere organiseret og brugt som et centralt pædagogisk lokkemiddel og redskab i børns læreprocesser og læringsoptimering.

Konsekvenserne af legens formalisering og strukturering er, at legens kreative aspekter undertrykkes og erstattes af forudbestemte snævre læringsmål.

Reformpædagogikken der blev væk

Skolereformen viser hvor langt Danmark har bevæget sig væk fra den kulturradikale reformpædagogiks mentor C. C. Kragh-Müllers udadvendte progressive og moderne pædagogik.

Vi er lysår væk fra den **“Den Blå betænkning”** fra 1960. Den Blå Betænkning betød på mange måder et pædagogisk vårbrud. Reformpædagogiske ideer, der havde været en del af den pædagogiske debat fra 30erne, blev nu alment accepterede mål og metoder.

Den Blå Betænkning ønskede først og fremmest, at gøre skolen meningsfyldt for den enkelte elev. Derfor gik man ind for en funktionelt tilrettelagt undervisning, der skulle fremme elevernes arbejdsmetoder og bidrage til at give færdigheder og indsigt, som de lettere kunne bruge i samfundet uden for skolen. Skolen havde tidligere været præget af den mekaniske indlæring.

Undervisningen skulle som noget nyt tage udgangspunkt i dagliglivets situationer og i den interessebetonede virksomhed. Børn havde ret til både frihed og fritid. Men alt det er historie.

Ritt Bjerregård skrev i 1976: *“Det nytter ikke at lave en nok så god planlægning, hvis man ikke kan vinde folkelig forståelse for at den er god. Der er her i landet tradition for at uddannelseslove skal kunne accepteres over et bredt politisk spektrum. De må opleves som rimelige af det overvældende flertal af befolkningen, ...”.*

Regeringen og det politiske flertal bag folkeskolereformen har i stedet valgt, at være argument-, videns- og forskningsresistent.

LFS' håb er, at der med tiden igen kommer et paradigmeskift, som vil tage afsæt i det bedste fra den righoldige reformpædagogiske tradition og revitalisere en folkeskole og et fritidsliv, hvor børns lærings- og livsbegær er i centrum for den alsidige dannelsesproces.

Med venlig hilsen
p.o.v.

Jan Hoby, Næstformand i LFS

18. september 2013

Høringsvar folkeskolereformen lovforslag til Lov om ændring af folkeskoleloven, lov om ungdomsskoler og musikloven og forskellige andre love

Vi har været kritiske i forhold til den forlængede skoledag og dennes betydning, specielt for børns fritid og vores pædagogiske fritidsinstitutioner, men også familiernes selvbestemmelse.

Der er stor forskel på en lang skoledag med understøttende undervisning, lektiehjælp og faglig fordybelse og vores skolefritidsordninger, fritidshjem og klubber. Både børn og samfund har brug for fritidsinstitutioner, som er karakteriseret ved, at børnene har betydelig indflydelse og kan vælge til og fra og hvor de kan udvikle sig på en række ikke skole-faglige områder under nogle rammer, som arbejder med et bredere og mere nuanceret kompetencebegreb end det snævre skolefaglige. I vores fritidsinstitutioner opstår venskaber og fællesskaber på tværs af etniske, aldersmæssige og sociale skel. Her støttes vores børn af pædagogisk personale i at udvikle sociale, innovative, kreative og netværks-/fællesskabskompetencer, som er mindst lige så vigtige som målbare boglige færdigheder. Her laves et stykke opsøgende og forebyggende arbejde, som har stor værdi for vores børn og unge og for vores samfund som helhed. Det er en unik nordisk fritidstradition, som vi som samfund skal være stolte af og værne om.

Vi er enige i intentionen med reformen om, at vores børn skal blive så dygtige, de kan, men generelt savner vi evidens for, at indførelse af den længere skoledag giver dygtigere børn.

Samtidig med, at vi tilstræber, at de bliver så dygtige som muligt, så skal de også have en god og alsidig dag. De skal have en god barndom her og nu og ikke udelukkende betragtes som human kapital i et fremtidigt konkurrencesamfund. For mange børn er fritidsinstitutionen netop et fristed uden fagligt præstationspres, hvor det at være god til holdspil, teater o.lign, kan give succeser, som ikke opleves på samme måde i skoleregion.

Folkeskolen er en vigtig institution i det danske samfund. Vi er enige med forligspartierne i, at vi også skal løfte de svageste elever, men fortsat have målrettet fokus på, at alle børn trives.

Trivsel er fundamentet for indlæring, hvorfor det er vigtigt, at der satses på en bredere styrkelse af børnenes alsidige udvikling og deres sociale kompetencer. I forslaget er der primært fokus på, at den understøttende undervisning skal understøtte undervisningen i skolefagene. Vi vil gerne gøre opmærksom på muligheden for at have fokus på den del af folkeskolens formålsparagraf, der taler om at fremme den enkelte elevs alsidige udvikling og fantasi. Netop i tiden til den understøttende undervisning er der mulighed for at lave et skoleforløb, som er bredere og mere alsidigt og her vil den fritidspædagogiske tankegang kunne anvendes og understøtte såvel den enkelte elev som hele klassens sociale fællesskab.

Lovforslaget åbner mulighed for, at veksle den længere skoledag til en to-lærer-ordning (lærer og pædagog). Den mulighed kan kvalificere såvel undervisning som trivsel specielt i de mindste klasser samtidig med, at det kan generere fuldtidsstillinger til det pædagogiske personale, som er vigtigt, når vi gerne vil bevare vores pædagogiske fritidsordninger som attraktive arbejdspladser og dermed som gode pædagogiske fritidstilbud til vores børn.

Forældredemokrati.

Det er en betydelig forringelse af forældredemokratiet, når kommunalbestyrelsen for fremtiden kan beslutte at en folkeskole med SFO, dagtilbud og fritidshjem skal have fælles ledelse og dermed fælles bestyrelse og ikke som hidtil er bundet af skolebestyrelsernes og forældrebestyrelsernes udtalelser. Vi frygter at forældrene – og specielt forældrene i dagtilbud og fritidshjem - mister interessen for deltagelse i bestyrelsesarbejdet, når bestyrelsens arbejde ikke drejer sig specifikt om dag- eller fritidstilbuddet, men om et samlet skoleområde inklusiv de øvrige tilbud.

Finansiering og forældrebetaling i SFO.

Finansieringen af folkeskolereformen har allerede vist sig at give økonomiske problemer i kommunerne. Det der skulle være en bedre folkeskole kan ende med at blive et ringere tilbud lige som underfinansiering kan nødvendiggøre besparelser på andre vigtige kommunale områder fx dagtilbudsområdet eller fritidsområdet.

Det forudsættes i aftalen om kommunernes økonomi 2014, at der kan flyttes personaleressourcer fra fritidsordning eller klubtilbud og over i folkeskolens undervisning, i og med at den længere skoledag giver mindre behov for at benytte fritids- og klubtilbud. Det skønnes i aftalen, at der kan frigøres omkring 1,2 mia kr. som følge af det reducerede pasningsbehov. Grundlaget for beregningen er at forældrebetalingsandelen holdes uændret. (Aftale om kommunernes økonomi for 2014 side 7).

Ifølge grundloven er folkeskolen gratis. Ved at flytte personaleressourcer, som specielt for en stor del af vores skolefritidsordninger finansieres af forældrebetalte midler, bryder man i virkeligheden med det grundlovssikrede princip om en gratis folkeskole til alle. Det er vigtigt, at vi sikrer vandtætte skodder mellem de forældrefinansierede fritidstilbud og den gratis folkeskole og at forældrebetalingsandelen reduceres i takt med, at tiden i skolefritidsordningen reduceres. Flere steder i landet, hvor man har kørt forsøg med længere skoledage, melder forældrene deres børn ud specielt af SFO'en, fordi netop SFO'en ofte er en tung økonomisk post på familiens budget. SFO'en og andre fritidstilbud er, som vi nævner indledningsvis, en vigtig del af børns liv. Vi håber derfor, at forligspartierne også vil kigge på forældrebetalingen på SFO-området og den del af klubområdet, som ikke ligger under dagtilbudsloven og regulere således, at det ikke er forældrebetalingen, der tvinger forældrene til at fravælge fritidstilbuddet og lade deres børn alene inden skoledagens begyndelse og efter endt skoledag.

Vi sætter pris på, at kommunerne ifg. §16 stk. 5 forpligtes til at stille et fritidstilbud til rådighed i perioden med lektiehjælp og faglig fordybelse og at der ikke kan opkræves særskilt forældrebetaling i dette tidsrum. At børnene kan benytte deres fritidsordning fastholder det frivillige

aspekt i lektiehjælpen og den faglige fordybelse. Vi beklager dog at ordningen kun er gældende til efter næste folketingsvalg.

Med venlig hilsen

Dorthe Boe Danbjørg
Næstformand i Forældrenes Landsforening – FOLA.

Høringssvar fra Landsgardeforeningen (LGF) – Sammenslutningen af Danske Garder

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Att.: Liz Nymann Lausten

d. 25. september 2013.

Høringssvar vedr. lov om ændring af folkeskoleloven

I henhold til ministeriets skrivelse vedr. ovenstående skal Landsgardeforeningen (LGF) – Sammenslutningen af Danske Garder, herved afgive et høringssvar. Forslaget til ændring af folkeskoleloven indeholder vigtige og spændende elementer, der fremadrettet vil bevirke, at vores folkeskole kan skabe nye vigtige muligheder over for samfundets yngste, folkeskoleeleverne.

LGF repræsenterer og sammenslutter mere end 60 børne- og ungdomsforeninger landet rundt, der alle har det til fælles, at de udgør en vigtig og livsfærdighedsudviklende fritidsinteresse over for primært børn og unge. Midlet til dette og selve aktivitetsgrundlaget har et naturligt omdrejningspunkt i form af undervisning i musik, bevægelse, sang, dans mv., der udvikler børn og unge til kunstnerisk optræden, men i langt vigtigere grad til i menneskelig grad at kunne udtrykke sig. Vi tillader os derfor at komme med et høringssvar på trods af, at vi ikke optræder på høringslisten.

Vi opfatter, at lovforslagets bestemmelser med den åbne skole vedr. understøttende undervisning, skaber mulighed for naturlig sameksistens mellem, for den enkelte elev, to vigtige livsfærdighedsudviklende elementer, nemlig folkeskolen og fritidsaktiviteter, repræsenteret ved det frivillige kultur- og fritidsliv.

I forhold til den understøttende undervisning er det vores iagttagelse, at det foreningsliv, vi repræsenterer, på sigt vil kunne udvikle sig til at være en relevant samarbejdspartner hos den enkelte skole i lokalsamfundet. Selve overgangen til en delvis omstrukturering af fritidsaktiviteter må forventes at blive i form af forsøgsprojekter og andre innovative tiltag, men vi formoder, dette vil være svært at realisere i opstarten uden en decideret pulje af søgbare midler, hvorfor vi opfordrer til oprettelsen af en sådan pulje.

Valgfagstimerne fremhæves i afsnittet omkring ”Den åbne skole”, hvor vi opfatter det positivt og meget inkluderende, at den enkelte skoleleder konkret kan tage stilling til, om en fritidsaktivitet vil kunne substituere et udbudt valgfag på skolen. Vores medlemsforeninger har i dag et generelt bredt og godt samarbejde med de kommunale musikskoler om musikundervisning, men af forskellige hensyn er det ikke i alle situationer, at der findes et etableret samarbejde lokalt. I disse situationer er dog ofte, at det alligevel er den samme person, der underviser den enkelte elev, men blot i et ansættelsesforhold udenom musikskolen.

Modsat valgfagstimer inden for idræt, der efter skolelederens konkrete vurdering vil kunne varetages af f.eks., en sportsforening, virker lovforslaget bestemmelse omkring musikundervisning til, at dette kun kan varetages af den kommunale musikskole. Vi håber denne formulering tager sit udspring i, at de kommunale musikskoler er en væsentlig større entitet i forhold til foreningslivets arbejde med tilsvarende kvalitativ musikundervisning, og det i den sammenhæng er en forglemmelse, at foreningslivet ikke er benævnt, hvorfor vi opfordrer til, at dette medtages i den endelige udformning af loven.

Med venlig hilsen

Henrik Thiesen

Landsformand

Høringssvar over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven

Som leder på et specialfritidshjem, er jeg stærkt bekymret for konsekvenserne af den nye skolereform.

Vi er et specialfritidshjem med 38 børn, i alderen 6-17 år. Børnene har koncentrations- og indlæringsproblemer, samt en IQ typisk mellem 45-70. Mange af børnene har diagnoser inden for autismespektret samt ADHD, og har derfor brug for klare og tydelige rammer, for bl.a. at kunne udvikle de sociale kompetencer, som er nogle af deres største udfordringer. Deres manglende intellekt og deres diagnoser gør, at krav og udfordringer presser disse børn, da de ikke selv er i stand til at danne sig et overblik og skabe en indre ro.

På fritidshjemmet oplever vi allerede, at børnene efter sommerferien og efter de har fået flere timer, er trætte og ikke magter samme aktivitetsniveau. Flere af børnene går direkte hjem fra skole af samme grund.

Med flere timer i skolen og mindre tid i fritidshjemmet/klubben, har vi følgende bekymringer for vores børn/unge:

- At børnene/de unge ekskluderes fra det sted, hvor de lige præcis lærer sociale kompetencer sammen med jævnaldrende og ligeværdige, i trygge rammer.
- At børnene/de unge isoleres hjemme fordi de ikke har overskud og energi til at være sammen med nogen, hvilket er stik modsat de intentioner som arbejdes med andre steder i kommunen, i forhold til klubtilbud, 18-25 års tilbud, osv. Disse tilbud tager udgangspunkt i netop bekymringen for de isolerede og ensomme unge, som bl.a. præger misbrugs- og selvmordsstatistikker.
- Da vi ikke ser mange af vores børn og unge som nogen, der på sigt vil være i stand til/evner at magte et normalt job, er det vigtigt, at de "uddannes" socialt. Det kræver tid og ressourcer. De har særlige udfordringer på de sociale kompetencer.
- Om der vil blive taget hensyn til specialklasserne, med udgangspunkt i de passus i lovforslagsteksten, som relaterer sig til dispensationsmuligheden for færre timer, men med flere voksne i klasselokalet. Vores børn og unge har i den grad særlige udfordringer.

Det vil give mening, hvis der fra politisk hold, i skolereform, blev sat fokus på vore børn og unges konkrete problemstillinger og udfordringer, så indsatsen blev mere præcis og målrettet, og vi ikke bare hænger i slipstrømmen af normalområdet, som et flagrende appendiks.

Handikapforståelse og – erkendelse bør være udgangspunktet for indsatsen med vores børnegruppe.

Med venlig hilsen

Flemming Petersen

Leder af specialfritidshjemmet Dyveke

Røde Mellevej 71

2300 Kbh. S

Tlf. 32 97 25 23

Liz Nyman Lausten

Fra: BGAКСF
Sendt: 17. september 2013 20:36
Til: Liz Nyman Lausten
Emne: VS: Høringssvar - folkeskolereform

Fra: Signe Adrian [<mailto:siad@phmetropol.dk>]
Sendt: 17. september 2013 19:05
Til: BGAКСF
Emne: Høringssvar - folkeskolereform

Til kulturministeriet!
Vedr. Høringssvar til folkeskolereformen 2013

Det er med stor glæde at Læreruddannelsens musiklærerforening bemærker, at timetallet i musikfaget er steget og således får et fagligt løft. Prioriteringen er et vigtigt og værdifuldt signal.

En kommentar til Lovforslag trin 1, s. 23 hvor der står "De praktisk/musiske fag skal bidrage til at understøtte den faglige udvikling og folkeskolens øvrige fag, herunder særligt dansk og matematik". Vi vil gerne udtrykke vores bekymring over formuleringen, at musik (og de øvrige praktisk/musiske fag) skal have en understøttende funktion i forhold til dansk og matematik. Fagene – herunder musik – bør have en selvstændig funktion og værdi og ikke ses som understøttelsesfag.

Vi tillader os at gøre opmærksom på det besynderlige og modstridende i det voldsomme nedskæring der pt foregår på læreruddannelserne af undervisningen i sang og klaver. Størstedelen af professionshøjskolerne har meldt nedskæringer på op til 70 % af undervisningen i sang og klaver ud til musikfaggruppen. Vi har gjort opmærksom på det flere steder og bl.a. henvendt os til de to ministre: Morten Østergaard og Christine Antorini – desværre uden respons.

Med venlig hilsen
Signe Adrian
Lektor og formand for læreruddannelsens musiklærerforening

Institut for Skole og Læring

Det Samfundsfaglige og Pædagogiske Fakultet

Professionshøjskolen Metropol

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

siad@phmetropol.dk

Nyelandsvej 27-29

2000 Frederiksberg

Direkte 7248 7237

Tlf. 72 48 75 00

phmetropol.dk

Liz Nyman Lausten

Fra: Gustav Rasmussen <gustav@gustavrasmussen.dk>
Sendt: 18. september 2013 17:16
Til: BGAJSF
Emne: Høringssvar - folkeskolereform

Vedr. folkeskolereformen

Som musiker, komponist og musikunderviser er jeg alvorligt bekymret for musikundervisningens trivsel i den nye folkeskole. Musikundervisning for sin egen skyld er i årevis blevet nedprioriteret, muligvis fordi det har præget af underholdning, og muligvis fordi man ikke har blik for de følgevirksomheder, musik giver.

MUSIK OG DET BOGLIGE

Det er veldokumenteret, at musikundervisningen gavner de boglige fag - her er jeg ikke ekspert, men kan henvise til fx hjerneforsker Kjeld Fredens - artiklens titel taler for sig selv: Musik er den faglige udviklings fundament.

<http://www.folkeskolen.dk/513649/hjerneforsker-musik-er-den-faglige-udviklings-fundament>

I denne artikel fra Canada bliver højere test-resultater sat i forbindelse med musikundervisning - noget vi også kender herhjemme fra, hvor fx gymnasier med fokus på musik ligger i top i landsgennemsnittet:

<http://www.psmag.com/blogs/news-blog/new-evidence-links-music-education-higher-test-scores-64980/>

MUSIK OG DET SOCIALE

Herudover er musik et fag, der i høj grad træner en hel række af alle de kompetencer, der ligger "mellem" de boglige fag. Kompetencer, vi forventer af vores børn og unge, men som ikke er en del af den boglige undervisning. Et par eksempler er sociale kompetencer, evnen til at agere i et fællesskab, evnen til at være omstillingsparat og kreativ, men også læringer, der er mindre bløde, såsom værdien af at koncentrere sig, værdien af at træne målrettet, og naturligvis værdien af at arbejde mod et fælles mål.

MUSIK I SIG SELV

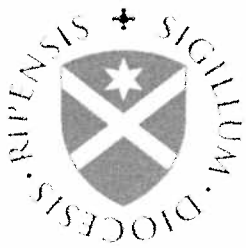
Endelig er jeg som musiker selvfølgelig overbevist om musikkens værdi i sig selv. For ét er at agere katalysator for læring, såvel boglig som socialt og kreativt, men den fælles udøvelse af musik har naturligvis en stor værdi i sig selv, som historiegivende, fællesskabs-skabende og kropslig oplevelse. Det ved de fleste, men måske appellerer det ikke-målbare ved faget ikke til beslutningstagerne?

HVOR ER PROBLEMET?

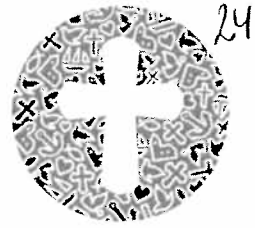
Hidtil er rollen som formidler af alt dette som sagt blevet varetaget mindre og mindre af folkeskolen. De offentlige musikskoler samt privat musikundervisning har stort set været de eneste aktører, og deres mulighed for at undervise bliver som bekendt mindsket ved den nye reform. Musikskolerne står i dag både for undervisning i solo-instrumenter og sammenspil, og resultatet af den satsning kan man fx se i den succes danske musikere har på den internationale scene. Aqua kender vi jo, men hvad Alphabeat, The Raveonettes, Efterklang, Mew foruden en lang række klassiske kunstnere (fx Andreas Brantelid, Carion) og jazzmusikere som fx Kresten Osgood, Jakob Anderskov, Girls in airports, Carsten Dahl. Alle de nævnte kunstnere er dels ansvarlige for en økonomisk succes, men i ligeså høj grad for en branding af Danmark. Og de har iøvrigt allesammen haft berøring med vores offentlige musik-system.

Når det så forsvinder, skal noget andet træde i stedet hvis vi fortsat skal udvikle talentmassen samt give bredden fordelene som ovenfor beskrevet. Den nye folkeskole skal i mine øjne altså indeholde muligheden for at elever kan dyrke deres fritidsinteresser, men skal i lige så høj grad sørge for, at musikundervisning bliver tilgængelig for alle. Netop fordi musikundervisningen primært foregår i musikskolen, som ganske vist er offentlig, men stadig ikke kan rumme alle, ville reformen være en kærkommen lejlighed til at give folkeskolens musikundervisning et løft, så alle kan få glæde og gavn af det, musikken tilbyder.

mvh
Gustav Rasmussen
musiker, komponist, underviser
tlf: 6166 1086

RIBE STIFT
KORNBRODREGADE 7 - 6760 RIBE
TEL. 75 12 18 00

Undervisningsministeriet

BGAKSF@uvm.dk

Sag.nr.: 13/5475

Løbenr.: 93399/13

Sagsbeh.: NP

Ribe, den 18-09-2013

Vedrørende udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen

Undervisningsministeriet har med brev af 21. august 2013 sendt et forslag i høring om ændring af folkeskoleloven. Sagsnr. 017.77P.391.

Biskopperne har konstateret, at hverken Landsforeningen af Menighedsråd eller biskopperne er på høringslisten.

Uagtet skal jeg dog på vegne af landets biskopper gøre opmærksom på nødvendigheden af, at der tages hensyn til konfirmationsforberedelsen, som ikke er tænkt ind i et nyt timetal for f.eks. 7. klasse, men ligger ud over dette.

Heller ikke børnekonfirmandarbejdet i 3. - 4. klasse, som i langt de fleste af landets sogne foregår i de tidlige eftermiddagstimer, synes medtænkt.

Med venlig hilsen

Elisabeth Dons Christensen

Ministeriet for Børn og Undervisning

**STATENS
KUNSTRÅD**
DANISH ARTS COUNCIL

Statens Kunstråd
H.C. Andersens Boulevard 2 / DK-1553 København V
T: +45 33 74 50 80 / Fax: +45 33 74 45 45
statenskunstraad@kunst.dk
www.kunst.dk

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love – høringssvar fra Statens Kunstråd

Vedrørende samarbejdet mellem folkeskoler, musikskoler og andre kunst- og kulturinstitutioner.

I lovforslaget lægges der op til et udvidet og pligtigt samarbejde mellem folkeskolerne og andre lokale aktører inden for kunst og kultur. Statens Kunstråd anser denne ændring for særdeles positiv i bestræbelserne for at gøre kunst og kultur en mere synlig og naturlig del af børns og unges møde med kunst og kultur og for kvalificering og supplerung af undervisningen i de praktiske-musiske i folkeskolen.

Det dog vigtigt at præcisere, at samarbejdet mellem folkeskolen og de øvrige kunst- og kulturskoler ikke må resultere i, at disse institutioner overtager den undervisning, som rettelig bør finde sted inden for folkeskolens egne rammer og med egne og kvalificerede lærere. Hensigten med samarbejdet må alene være at supplere eller komplettere den undervisning, som folkeskolen er pligtig at tilbyde børn og unge.

Statens Kunstråds indsats for børns og unges møde med kunsten i form af Huskunstnerordningen har været utrolig positiv og har vist en række nye veje for dette møde. Et pligtigt samarbejde mellem kommuner, folkeskoler og den kommende Statens Kunstfond og de ordninger om kunstneriske tilbud, som denne leverer – f.eks. Huskunstnerordningen, skolekoncertordningen og teaterrefusionsordningen – bør fremgå af forslaget.

Vedrørende timetal for de praktisk-musiske fag

Af forslaget fremgår det, at de kunstneriske fag også fremover falder ud af skoleforløbet på et tidspunkt – mellem 5. og 9. klasse – hvor det er yderst vigtigt, at fagenes status og faglige niveau fastholdes, hvis børn og unge skal kunne beskæftige sig med fagene på et kvalificeret niveau senere i livet som kunstnere og som publikum.

Hertil kommer, at ingen af de praktisk-musiske fag er prøvafag, og dette er medvirkende til at sænke fagenes niveau og status yderligere.

Den mulige introduktion af de kunstneriske fag som valgfag senere i skoleforløbet vurderes ikke at være tilstrækkeligt til at rette op på skævheden i forhold til skolens øvrige fag og fagenes mangel på status.

I rækken af kunstneriske fag mangler fortsat drama, dans, film/medier og arkitektur. Specielt dans og drama bør have en naturlig plads i folkeskolens fagrække – for dansens vedkommende fordi det ligesom inden for musik er vigtigt at begynde tidligt, og for dramas vedkommende fordi faget er et centralt kunstnerisk fag f.eks. i gymnasiet.

Vedrørende talentklasser i musik

Aftaleparterne bag reformen var enige om at give mulighed for at oprette særlige talentklasser i musik. Det er derfor skuffende, at dette i forslaget til lovtekst kun gøres muligt via forsøg og med særlig tilladelse fra ministeriet. Desuden finder Kunstrådet, at der på tilsvarende vis bør kunne oprettes talentklasser i andre kunstneriske fag, f.eks. billedkunst.

Statens Kunstråds musikudvalg ønsker at tilføje følgende i forhold til musikfaget:

Musikudvalg noterer med tilfredshed, at der i lovteksten er fokus på samarbejdet med musik- og billedskoler, samt at musikfagets timetal styrkes.

Det er dog bekymrende, at faget i loven og dens bemærkninger tilsyneladende udelukkende har til formål at være understøttende for andre fag, hvilket undergraver betydningen af børns adgang til kunstnerisk udfoldelse og minimerer forståelsen af de kunstneriske fag, som værdifulde i sig selv.

Endvidere savnes der i lovens bemærkninger og tilhørende økonomiske grundlag svar på, hvordan et samarbejde med musikskoler og billedskoler skal finansieres, samt om der i forbindelse med dette og med § 33, stk. 9 *"tillade, at en elev i begrænset omfang opfylder sin undervisningspligt ved at deltage i undervisning i den kommunale musikskole"* er en løsning på problematikken omkring grundlovens § 76, som tilsiger retten til fri (gratis) undervisning, idet musikskolernes og billedskolernes finansiering p.t. er lagt an på deltagerbetaling.

Efterspørgsel på en finansieringsafklaring af samarbejdsaktiviteter skal også ses i lyset af, at den nuværende statsrefusionsordning for musikskolernes vedkommende ikke kan anvendes til undervisning, som udføres for andre institutioner (f.eks. undervisning i folkeskolen).

Vejle/København, 17.09.2013

SSM/MHK/bha_Prof2-Høringssvar2

Høringssvar

vedr. lov om ændring af folkeskoleloven, lov om ungdomsskoler og musikskoleloven og forskellige andre love.

Sammenfatning

Som tænketank for pædagogik og dannelse er SOPHIA selvsagt optaget af arbejdet med en ny folkeskolereform. Vi ønsker med dette høringssvar at kommentere de relevante punkter samt komme med nogle mere generelle bemærkninger, som vi håber, kan mane til besindighed i forhold til såvel indgåelse som gennemførelse af dette forslag.

SOPHIA er en partiuaafhængig tænketank, og vi indgår meget gerne i samarbejder omkring videreførelsen af folkeskolen og den fortsatte refleksion derover.

Marie Hylgaard Kjeldsen,
konsulent, stud.pæd.phil.
Projektleder

Stig Skov Mortensen,
BA phil., stud.pæd.phil.
Projektmedarbejder

SOPHIA

- tænketank for pædagogik og dannelse

Generelle betragtninger

I SOPHIA - tænketank for pædagogik og dannelse -, er vi med udgangspunkt i pædagogik, dannelse og demokrati meget optagede af udviklingen i den danske folkeskole samt de institutioner, den omgives af og samarbejder med. Vi har ad flere omgange, mest markant med vores konference den 7. maj 2013 om alternativer til reformen, og det efterfølgende udsendte debathæfte "Alle børns folkeskole" (www.kortlink.dk/cweh), forsøgt at sætte fokus på nødvendigheden af at få en debat om folkeskolens formål.

Hvis man ønsker at reformere en så stor institution som folkeskolen, må det være et rimeligt krav at stille til de ansvarlige politikere, at de helt og fuldt fortæller, hvad de mener, der bør være formålet med skolen, og at de tør lade deres holdning komme i spil i en offentlig debat. En sådan debat om folkeskolens formål har det ikke på noget tidspunkt været muligt at få inddraget politikerne i, hvorfor vi indledningsvis må bemærke, at der synes at være et demokratisk underskud samt et pædagogisk problem i hele det grundlag, som lovforslaget hviler på. Folkeskolen er hele befolkningens, og ændringer af den er derfor også noget, man bør være varsom med. Et centralt spørgsmål til ønsket om denne reform kunne være: Lever folkeskolen ikke længere op til sit formål?

Reformforslaget kommer tillige oven på en meget turbulent tid med reform af læreruddannelsen, pædagoguddannelsen og en konflikt, der varede i flere uger i foråret. Dette er med til at bidrage til det demokratiske underskud, som vi mener, dette forslag er udtryk for.

Dette høringssvar er opstillet med udgangspunkt i de i lovforslaget anførte 'Almindelige bemærkninger', da vi i SOPHIA, som antydnet ovenfor, ønsker at fremlægge faglige kommentarer og argumenter for nogle helt grundlæggende problematikker i det samlede fremlagte lovforslag til reform af vores fælles folkeskole. Der vil være en sammenhæng mellem kommentarer til de 'Almindelige bemærkninger' og eventuelle konsekvenser i forhold til de i lovforslaget konkrete ændringsforslag, men disse er ikke angivet i nærværende høringssvar.

1. Indledning

Kommentar til 1. Indledning

Der står i indledningen, at vi har en god folkeskole i Danmark. Der står også, at den skal udvikles, så den bliver endnu bedre. Dette afsæt kræver ikke umiddelbart den største reform af folkeskolen i nyere tid. Det er vores opfattelse, at der med reformen ikke blot lægges op til udvikling, men derimod radikal ændring af formålet med skolen. Det er uønsket, at formålsparagraffen ikke sættes til debat, og det er os uforståeligt, hvordan indholdet i lovforslaget kan gennemføres under den eksisterende formålsparagraf. Det fremgår af teksten i indledningen, at formålet med, at eleverne skal have et højere fagligt niveau, og dermed med reformen er, at "...vi kan klare os i den stigende internationale konkurrence" (lovforslaget s. 19). Vi mangler både en politisk og en fagligt begrundet argumentation for, hvordan sådan et konkurrencemål kan indeholdes i den gældende formålsparagraf.

Dette underbygges yderligere af, at man i reformteksten ikke som en central del af det indledende grundlag kredser om skolens formål, men i stedet om 'mål' og såkaldte 'politiske mål'. Her gøres det klart, at man ønsker at fremme respekten for lærerens praksis, hvilket vi i SOPHIA bifalder. Desværre nævnes det eksplicit, at de politiske mål skal understøtte en 'systematisk evaluering' af den tilbudte undervisning. En sådan trang til systematisk at evaluere synes ikke at passe med en øget respekt for - og tillid til - lærerens praksis. Denne trang til systematik slår tillige igennem i ønsket om enkle mål, hvilket gælder i forhold til blandt andet forældrene (lovforslaget s. 28), fagene (lovforslaget s.20) og folkeskolen i sin helhed (lovforslaget s. 20). Det er en uheldig udvikling, hvor ønsket om mere gennemsigtighed og større grad af evaluering overskygger for muligheden for helhedsorienterede beskrivelser af komplekse forhold.

Om udspillet 'Gør en god skole bedre', står der, at det er udfærdiget på baggrund af en lang række danske og internationale undersøgelser, uden at disse i øvrigt nævnes. Vi mener, at man som et minimum bør oplyse, hvilke undersøgelser der er tale om, og også vise, hvordan man bruger undersøgelserne til at understøtte de politiske målsætninger, der arbejdes efter. Når det blot står som en henkastet bemærkning, kommer både udspillet og nærværende lovforslag til at fremstå anonymt og postulerende. Der står ydermere, at udspillet, med reference til de ukendte undersøgelser, "...bygger på den bedst tilgængelige viden om, hvorledes der opnås gode resultater i skolen..." (lovforslaget s.19), I det citerede bliver det tydeligt, hvilket syn på skole, undervisning og læring der ligger til grund for hele reformen.

Kommentar til 1.1 Lovforslagets hovedpunkter

Der nævnes et ønske om at hæve det faglige niveau særligt i dansk og matematik, men der savnes begrundelse for, hvorfor netop disse to fag er udvalgt. Derudover savnes der en uddybning af, hvordan dette øgede niveau skal forstås. I aftaleteksten af 7. juni 2013 opgøres der under punkt 4.1 fire resultatmål, der omtales som værende "...få, kvantificerbare nationale mål (...), som skal være det centrale afsæt for regeringens dialog (...) om folkeskolens

SOPHIA

- tænketank for pædagogik og dannelse

udvikling" (aftaleteksten s. 22). Disse få kvantificerbare mål ses så som værende grundlaget for gennemførelsen af de politiske mål, der ligeledes nævnes i reformteksten. Der spørges derfor til, hvorvidt disse fire resultatmål stadig skal udgøre det centrale afsæt, og hvorvidt disse resultatmåls reducere af fagene dansk og matematik til kompetencerne at kunne læse og regne (jvf. aftaletekstens første af fire resultatmål s. 23) også ligger til grund for reformtekstens særlige fokus på dansk og matematik. Fagene dansk og matematik indeholder langt mere, og abstraktionen over deres respektive genstandsfelter er langt bredere, end hvad der kan opskrives i 'få, kvantificerbare mål', hvorfor det undrer, at man tilsyneladende er uklar omkring, hvad der menes, når man udtrykker, at det faglige niveau skal øges, særligt i dansk og matematik.

2. Lovforslagets indhold

Kommentar til 2.1 En længere og mere varieret skoledag

Særskilte kommentarer til dette punkt gives ikke. I stedet vil hvert enkelt punkt blive diskuteret som nedenstående.

Kommentar til 2.1.1 Mere undervisning i fagene

Faget natur/teknik omtales ganske korrekt som "...et vigtigt dannelsesområde for alle elever" (omend erhvervsreferencen må anses som værende overflødig), hvorfor det undrer, at man så blot omtaler de praktiske/musiske fag som understøttende den faglige udvikling og de andre fag (særligt dansk og matematik). De praktiske/musiske fag er i høj grad også i besiddelse af den intrinsiske værdi, der ligger i opøvelsen i - og læren om - de kulturfænomener, som vi til stadighed frembringer og fortolker. Man kan formulere kritikken således: Eleverne bør ikke have musikundervisning, fordi de så kan koncentrere sig bedre i matematik; de bør have musikundervisning, fordi musik er en helt central del af såvel vores kulturhistorie som vores kulturelle udtryk iøvrigt. Lignende forhold gør sig gældende for de øvrige praktiske/musiske fag omend med eventuelle let ændrede argumentationer, og dette forhold underkendes stærkt i den nuværende formulering.

Kommentar 2.1.2 Understøttende undervisning

Begrebet 'understøttende undervisning' er, trods dets store betydning for den fremlagt reform, ikke defineret særlig godt, hvilket nok skyldes hensynet til den enkelte skoles egen planlægning af sådanne foranstaltninger, men det giver desuden det problem, at skellet mellem undervisning og understøttende undervisning ikke udtrykkes. Det giver en række uklare formuleringer, når man indlejrer et skel mellem begreberne uden samtidig at gøre rede for, hvori dette skel består. Samtidig giver det problemer, idet man lægger op til, at yderligere faggrupper, der vil blive ansat til at varetage den slags aktiviteter, ikke får en undervisningskompetence (jvf. afsnit 2.4). Vi ønsker derfor, at man præciserer, hvorledes understøttende undervisning adskiller sig fra undervisning.

Kommentar til 2.1.3 Bevægelse

Det er positivt at ville fremme børns og unges sundhed. Det er også fint i den sammenhæng at sætte fokus på bevægelse, men i stedet for delvist at binde det på et mål om at "...understøtte motivation og læring i skolens fag", så kunne man godt tillægge det en større værdi i sig selv, at børn bevæger sig, spiller og leger. Derfor synes kravet om ca. 45 minutters daglig motion og bevægelse måske også lidt rigtigt. I stedet kunne man overveje at tænke i helt andre baner ved drastisk at forbedre skolernes tilbud i forhold til bevægelseslege. Dette kombineret med længere frikvarterer kunne være en alternativ måde at aspirere til børns fysiske udfoldelse.

Kommentar til 2.1.4 Lektiehjælp og faglig fordybelse

Overordnet kan man sige om dette punkt, at der mangler en helt grundlæggende diskussion af lektiebegrebet samt en præcisering af, hvad der menes med faglig fordybelse.

SOPHIA

- tænketank for pædagogik og dannelse

Det er i det konkrete forslag uklart, hvad der er formålet med lektiehjælpen, og der tages heller ikke hensyn til, at der mange steder allerede eksisterer lektiecaféer - mange steder med endnu flere tilbudte timer end beskrevet i lovforslaget. Der er således ikke umiddelbart tale om en opgradering og styrkelse af skolernes muligheder for at tilbyde lektiehjælp, hvilket kan undre, da det af ministeren flere gange er fremhævet som en af de helt store fornyelser og forbedringer i forslaget. En anden ting, der kan undre omkring lektiehjælpen, er, at man mange steder lokalt er meget langt i arbejdet med lektiehjælp, et arbejde, der har været i gang siden 1980'erne, hvor man lavede en del forsøgsvirksomhed på området.

Kommentar til 2.1.5 Den åbne skole

At skolen åbner sig mod det omgivende samfund, lyder smukt og oplagt. Hvis man opfatter skolen som en kulturinstitution, hvor der arbejdes med menneskers dannelse og udvikling, kan skolen og det omgivende samfund berige hinanden i forskellige former for samarbejde. I forslaget nævnes inddragelse af idræts-, kultur- og foreningslivet, ligesom det foreslås, at folkeskolens samarbejde med musik-, kunst- og kulturskoler gøres til en forpligtelse. Et af de spørgsmål, der dukker op i denne sammenhæng, er økonomi - hvordan skal disse samarbejder finansieres? Et andet spørgsmål handler igen om formål, for hvorfor er det nødvendigt at formalisere og stille krav om sådanne samarbejder? Hvad ligger der i, at en skoleleder kan tillade, at elever bytter valgfag på skolen ud med undervisning i musikskole eller elitetræning i en sportsforening? Hvordan skal det finansieres?

Man kan frygte, at dette ikke blot er en åbning af skolen mod det omgivende samfunds muligheder, men også en åbning for brugerbetaling på visse 'ydelser' i folkeskolen. Hvis denne frygt er begrundet, kan man let forestille sig, at elever fra mindre bemidlede hjem får deres undervisning på skolen, mens de elever, hvor forældrene har råd, kan opfylde deres undervisningspligt ved at gå til mere specialiserede undervisningstilbud. I en sådan situation vil forslaget være i direkte modstrid med målet om, at alle elever skal have mulighed for at udfolde deres potentiale, uanset hvor de bor, og hvem deres forældre er.

Derudover er det vigtigt at man får debatteret, i hvilken grad skolerne skal være åbne over for samfundets øvrige institutioner. Uddannelse er også et frirum og en mulig kritik af det bestående, hvorfor skolen ikke skal agere serviceorgan for andre kulturinstitutioner. Professor i 'educational theory and policy', Gert Biesta, kalder denne proces for en dialog mellem barn og verden, der er drevet af den modstand, der ligger i en omkringliggende virkelighed, man ikke selv har skabt eller er herre over. Derfor er det eksplicitte fokus på eliteidrætsudøvelse et punkt, hvor man bør diskutere, hvorvidt skolen skal opfylde målene for andre kulturinstitutioner i stedet for at fokusere på at danne rammen om tilblivelsen af nye individer i et komplekst samfund med en stor mængde forskellige tilbud.

2.2 Bedre udskoling og overgang til ungdomsuddannelser

Kommentar til 2.2.1 Bedre mulighed for valgfag

'Bedre mulighed for valgfag' eller bedre mulighed for tidligere specialisering frem mod først valg af ungdomsuddannelse og dernæst erhvervslivet? Der er stor forskel på, om det gøres muligt lokalt at oprette nye valgfag med udgangspunkt i gruppen af elever og de aktuelle interesser og muligheder, eller om man, som det står beskrevet i forslaget, åbner op for kommunalt at oprette nye valgfag med den indbyggede twist, at sådanne kommunale beslutninger kan bruges til at skabe profillinjer i udskolingen.

Forslaget slår fast, at der ikke brydes med den udelte skole, da man ikke må ombryde klasser og dele eleverne ind efter 'standpunkt, evner og øvrige forudsætninger' (lovforslaget s. 25). Med den åbning, der er beskrevet omkring linjer og toninger, er der ikke noget i teksten, der forhindrer en kommune i at oprette hhv. boglige og praktiske linjer, og så bevæger vi os pludselig ud i en pædagogisk gråzone.

Kommentar til 2.2.2 Eliteklasser i idræt

Vi mener ikke, at det hører hjemme under folkeskolens formål at oprette eliteklasser, hverken i idræt, musik eller andre fagområder. Vi er enige i, at man i skolen må udfordre alle elever der, hvor de er. Dette arbejde bør være en del af lærernes pædagogiske og didaktiske arbejde med dannelse og undervisning i skolen. Den danske folkeskole er for alle børn, og vi mener, at det er et brud med grundtanken i den udelte skole at oprette eliteklasser. Vi er klar over, at delingen ikke sker som et fravalg af elever med svage forudsætninger i skolens fag, men som et tilvalg af elever med særlige evner inden for fx en idrætsgren, og at der derfor sandsynligvis ikke teknisk set vil være tale om lovbrud. Udfaldet i praksis er imidlertid det samme - man indsnævrer normalitetsbegrebet ift. folkeskolens rummelighed. Det er lidt paradoksalt, at man i den ene ende af skalaen (der hvor segregering koster penge) ønsker en øget inklusion uden egentlig hensyntagen til pædagogiske og menneskelige konsekvenser, og i den anden ende skal der opfordres til, at de med særlige talenter kan samles i grupper for at dyrke et talent.

Kommentar til 2.2.3 Afsluttende prøve i faget idræt

Når det foreslåes, at den udtalelse, som elever i folkeskolen i dag får som bedømmelse af deres indsats i faget idræt, skal erstattes af en standpunktskarakter, er det helt i tråd med det læringssyn, der ligger til grund for hele lovforslaget.

Vi efterlyser en debat om, at idrætsfagets indplacering som prøviefag ifølge lovforslaget skulle kunne "...styrke idrætsfagets status og øge elevernes faglige udbytte af undervisningen..." og ønsker som et minimum svar på, hvordan man forestiller sig, at en prøve og en karakter kan øge det faglige udbytte af undervisningen?

Kommentar til 2.2.4 Fornyelse af folkeskolens afgangsprøve

Vi er meget enige i nødvendigheden af at kigge på den overgang, eleverne er i, når de afslutter folkeskolen. Vi skal ikke her kommentere yderligere på de problematikker, som omfatter hele dette overgangsfelt, men anspore til, at man fra politisk side sørger for, at der i efterårets arbejde med erhvervsuddannelserne tages højde herfor og ikke mindst, at man sørger for en ordentlig og reel offentlig debat om de politiske tanker, inden man står på tærsklen til vedtagelse af en reform, som det er sket med de andre reformer på uddannelsesområdet.

Og så til afgangsprøverne. Som praksis er i dag, skal eleverne reelt ikke bruge deres afgangsbrev til noget, da beslutninger om deres videre færd efter folkeskolen er truffet flere måneder inden afgangsprøverne finder sted. Det er egentlig også fint nok at ændre navnet til bevis, men vi er bekymrede over, at forslaget præges af en tanke om, at ethvert individ må shoppe i det store uddannelsessupermarked og altid sørge for at dokumentere, hvad der er købt i eget design af uddannelsesmæssig profil. Det kan måske se tilforladeligt ud, men retningen er klar; når argumentet for, at eleverne på deres bevis skal kunne få vedhæftet dokumentation for fag eller kurser gennemført i fx ungdomsskolen, har som formål at '...være til brug for elevernes videre færd i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet' (lovforslaget s. 27), så er uddannelse og viden ikke til for menneskers dannelse og almene udvikling, men får kun værdi som instrument til ens videre færd. Dette eksempel viser så fint, at mange af de specifikke forslag i reformen er et udtryk for en fuldstændig cementering af skolen som et sted for instrumentel læring til gavn for konkurrencestaten. Hvis dette syn på skole og uddannelse fastholdes, anbefaler vi en omskrivning af formålsparagraffen, da der som et minimum bør være sammenhæng mellem formål og indhold. Og i forlængelse heraf vil vi advokere for nødvendigheden af en bred og længerevarende debat, hvor mange kan komme til orde og flere sider kan blive fremlagt.

Ved et første blik på dette afsnits overskrift kunne man tro, at der blev lagt op til en udvikling af selve prøveformerne. Vi vil anbefale, at man åbner op for lokale forsøg med alternative prøveformer.

Kommentar til 2.3 Forældreansvar

Forslaget ændrer sådan set ikke ved den nuværende opfattelse af, at skole og hjem bærer et fælles ansvar for at leve op til folkeskolelovens formål, og, kunne man tilføje, for at sikre elevens trivsel. Vi er enige i at fastholde dette fælles ansvar. Det kan være fint, at skolebestyrelsen laver principper for dette fælles ansvar, men den vigtigste faktor må være, at lærerne (som vi betragter for værende skolens undervisende personalegruppe), kan varetage og har tid til at samarbejde med forældrene. Det kan være en stor opgave ift. nogle hjem/forældre, og det er uklart, hvordan man inden for lovforslagets rammer ressourcemæssigt kan sikre denne tid? Vi forudser, at det politiske svar vil være, at det er et kommunalt anliggende, hvad angår ressourcer, hvilket vi formelt set medgiver. Alligevel kunne det være ønskværdigt og klædeligt med en politisk ydmyghed over for de mange ting, der ressourcemæssigt, og som konsekvens af reformen, må prioriteres kommunalt og lokalt,

SOPHIA

- tænketank for pædagogik og dannelse

herunder tiden til forældresamarbejdet, som vi frygter, kan blive nedprioriteret. En situation, hvor der ikke er tid nok til samarbejdet, kan komme til at betyde, at lærerne enten gør det alligevel og dermed gratis, eller at det ikke gøres, og dermed lever man ikke op til loven.

Kommentar til 2.4 Kvalifikationskrav i folkeskolen

Der står i den almindelige bemærkning til kvalifikationskrav, at lærerne i folkeskolen har ansvaret for, at der er sammenhæng i undervisningen, både i fagene og i den såkaldte understøttende undervisning (den kunstige og uhensigtsmæssige opdeling er kommenteret under afsnit 2.1.2 om understøttende undervisning). Samtidig med dette læreransvar bliver der i lovforslaget åbnet op for, at pædagoger og andre medarbejdere, som i øvrigt ikke beskrives nærmere, kan varetage dele af undervisningen sammen med læreren eller alene. Alene dog kun de understøttende undervisningsaktiviteter, i hvert fald på mellemtrin og i udskolingen. Med den tidsmæssige udvidelse, der er lagt op til med længere skoledag, er det indlysende, at det ikke er en mulighed, men en nødvendighed, at der er andre end lærerne, der varetager undervisning i skolen, da lærernes samlede arbejdstid jo ikke er udvidet. Samtidig kræver det naturligvis en høj grad af koordinering de forskellige faggrupper imellem, hvilket dog ikke nævnes og derfor desværre heller ikke skitseres.

Det er ikke muligt i lovforslaget at finde noget om formålet med at indtage andre faggrupper i arbejdet med undervisning i folkeskolen. I og med, at en læreruddannelse har (eller i hvert fald tidligere havde) til formål at uddanne til et integreret pædagogisk og didaktisk arbejde med elever i folkeskolen, kan grunden ikke findes i faglige argumenter om, at der i skolen er opgaver, som læreren ikke kan varetage. Vi kan derfor ikke se anden begrundelse end den økonomiske i forbindelse med udvidelsen af skoledagen. En udvidelse, der ønskes gennemført med argumenter som mere og bedre undervisning. Vi undrer os over, hvordan dette hænger sammen med, at ikke-læreruddannede skal varetage store dele af den mere undervisning.

Slutteligt i bemærkningen står der, at 'Pædagoger og medarbejdere med andre relevante kompetencer tillægges ikke undervisningskompetence under udførelsen af disse opgaver' (Lovforslaget s. 29). Det er meget uklart, hvad det egentlig er, disse medarbejdere skal ansættes til at lave. Hvis ikke det er undervisning, hvad er det så? Vi efterspørger større tydelighed om, hvilke opgaver det er, man politisk ønsker løst i forbindelse med undervisning i skolen. For at kunne skitsere dette tydeligt kræver det i vores øjne en grundig debat af begreber som fag, faglighed, undervisning, læring og dannelse. En sådan debat deltager vi gerne i.

Kommentar til 2.4.1 Nærmere om permanentgørelse og afgrænsning af skolestartforsøgene

Når der i 2.4.1 berettes om succes med tæt samarbejde mellem lærere og pædagoger i indskolingen lyder det flot og besnærende. Der er imidlertid det problem, at præmissen for det succesfulde samarbejde ikke gøres eksplicit, hvilket gør læserens medbedømmelse meget

SOPHIA

- tænketank for pædagogik og dannelse

svær. Der forsøges indledningsvis i afsnittet med et formål, der handler om '...at give mulighed for bedre indholdsmæssig sammenhæng i de yngste børns samlede skoledag...' Hvad er det, der gør, at lærerne i indskolingen ikke kan sikre en sådan indholdsmæssig sammenhæng? Ifølge forslaget skal lærere og pædagoger sidestilles og være fælles om indskolings-elevernes længere skoledag. Vi antaster ikke tanken om samarbejde mellem lærere og pædagoger, fx om den daglige overgang mellem skole og SFO, men vi er bekymrede over den tendens, som dette forslag er en del af, nemlig at vi med den længere skoledag ikke lærer vores børn, at der er forskel på arbejde og fritid. Det er fint, at man også i skolen arbejder praktisk og medtænker kroppen i elevens arbejde med de faglige stofområder. Problemet er, at de elementer kommer til at erstatte de fritidsaktiviteter, der indtil nu har været placeret i fritids- og SFO-regi, og derved får de en helt anden rolle og værdi. Denne problematik ville være kommet frem, hvis der forud for - eller samtidig med - det politiske arbejde med reformen var blevet åbnet op for en debat om hhv. skolens og fritidslivets rolle i børns dannelse og udvikling. Vi kan derfor blot endnu en gang beklage den politisk valgte udelukkelse af den offentlige debat forud for vedtagelse af så stor en reform, som der her er tale om.

Kommentar til 2.5 Mål om fuld kompetencedækning

I forlængelse af vores kommentar til 2.4, skal det her blot kort fremhæves at der synes at være et misforhold mellem ønsket om pædagoger som undervisere i folkeskolen og så det beskrevne mål om fuld kompetencedækning. Hvis pædagoger skal have uddannelse svarende til linjefag, hvad er da begrundelsen for at have to fagligheder repræsenteret i skolens undervisning? Vi ønsker at høre argumenterne herfor, da vi umiddelbart ikke kan se andre, end at det er billigere at ansætte en pædagog end en lærer.

En anden ting, der giver anledning til kraftig undren, er at der i forslaget er oplyst en række ting, som der udover fag skal gives efteruddannelse i. "...fx it i undervisningen, klasseledelse, inklusion, dansk og matematik mv." (lovforslaget s. 30). Det der springer mest i øjnene her er klasseledelse, som er en metode, hvilket man ikke kan lovgive om, medmindre man ophæver lærernes metodefrihed!

Nævnte forslag er et ambitiøst ærinde, der dog desværre mangler et grundlag for at kunne hævde, at "Lærere, som har en faglig fordybelse i faget, vil sikre, at eleverne møder en undervisning af endnu højere faglig og pædagogisk kvalitet" (lovforslaget s. 30, vores fremhævning). Hvad forstås der her ved 'pædagogisk kvalitet'? Er det blot ønsket om en øget læring, der skinner igennem eller udtrykker man her et dybere syn på lærerens rolle som formidlende et særligt stof? Dette bør præciseres, da det citerede i sin nuværende form ikke giver mening.

Derudover kan man godt stille spørgsmålstejn ved muligheden for gennemførelse uden yderligere midler end de nævnte 1 mia. Forslagets stillere må have et begreb om, hvor mange lærere, der inden 2020 skal have en ekstra uddannelse, og derfra bør kunne drages et mere præcist økonomisk forhold end det nævnte."

Kommentar til 2.6 Regelforenklinger

Fint med mere lokal autonomi, men det hjælper jo ikke meget, hvis de fælles mål, der udstikkes, er fastlagte ud fra politiske og ikke pædagogiske hensyn og samtidig er så snævre, at de ikke kan afviges fra. Deres kvantificerbarhed gør dem yderligere operationelle i forhold til at kunne evaluere og tjekke, hvorvidt overholdelsen nu også sker planmæssigt. Dette er således et udtryk for, hvorledes regelforenklingerne er gået for vidt, idet de på det nærmeste antager karakter af dogmer.

Kommentar til 2.6.1 Enklere styring af timetal

Ingen kommentarer.

Kommentar til 2.6.2 Afskaffelse af loft over daglig undervisningstid

Vores kommentar til dette afsnit er dækket ind af kommentarerne i afsnittene 2.1.1 - 2.1.5.

Kommentar til 2.6.3 Fælles ledelse

I forholdet til nye og bredere rammer for fælles ledelse spørges der til grundlaget for denne beslutning? Ud fra hvilke hensyn ønsker man dette ændret?

Kommentar til 2.6.3 Skolebestyrelser

Ingen kommentarer udover, at kapitelnummeret er det samme som foregående afsnit.

Kommentar til 2.6.5 Afdelingselevråd

Alle tiltag, der kan fordre og muliggøre elevers arbejde med og deltagelse i demokratiske processer må støttes og anbefales. Tanken om afdelingselevråd er god.

Kommentar til 2.6.6 Kommunalt udviklede valgfag

Det er i udgangspunktet glimrende med udvidede muligheder for valgfag i folkeskolen, og vi bifalder denne ændring omend kun under hensyntagen til kommentaren til afsnit 2.2.1.

Kommentar til 2.6.7 Dannelse af pædagogisk råd gøres frivilligt

Ifølge afsnit 2.6.7 foreslås det, at medarbejderinddragelse på skolerne skal tilrettelægges '...efter lokale ønsker og behov' (lovforslaget s. 33). Vi håber, at man politisk anser lærere som de mest centrale personer i arbejdet med at skabe god skole. Derfor virker det også besynderligt at foreslå fjernelse af bestemmelsen om oprettelse af pædagogisk råd. Vi anbefaler i stedet at lave en rammebeskrivelse for arbejdet i pædagogisk råd, som giver mulighed for lokal defineret udformning af, hvordan dette råd arbejder. Et forslag kan være at beskrive formålet med rådets arbejde og lade den lokale frihed handle om at leve op til det beskrevne formål. Vi finder det vigtigt, at det pædagogiske personale også er fælles om at diskutere pædagogiske emner i relation til udviklingen på egen skole. Et element heri er som det eksisterende, at der er noget positivt i, at lærerne som samlet gruppe kan stille

SOPHIA

- tænketank for pædagogik og dannelse

forslag til og rådgive ledelsen. Ikke mindst i lyset af lederens nye rolle og beføjelser er det vigtigt at fastholde pædagogisk råd som en sikring af et samlet pædagogisk fokus med et demokratisk afsæt.

Kommentar til 2.6.8 Mere fleksible rammer om klasselærerfunktionen

Det er lidt uklart, hvad det er, der politisk ønskes af klasselærerfunktionen. Hvis man ønsker at skabe nærhed og tryghed for elever i folkeskolen, er klasselæreren vigtig. Hvis der åbnes op for, at man lokalt skal beslutte både indhold og omfang i dette arbejde, vil dette helt grundlæggende pædagogiske arbejde komme i spil som én blandt mange ting, der skal prioriteres inden for en (mange steder stram) økonomisk ramme. Med de politiske tiltag og målsætninger på det faglige niveau, er det en reel bekymring eller frygt, at klasselærerarbejdet formelt set nedprioriteres, hvilket vil være katastrofalt for det samlede pædagogiske og didaktiske arbejde. Virkeligheden er, at elever og forældre ikke kan nedprioritere deres behov for en klasselærer, der har føling med klassens elever individuelt og som gruppe. Som kommenteret vedr. pædagogisk råd, vil det være fint med mulighed for lokale udviklingsarbejder omkring klasselærerfunktionen, men der må ikke findes den mindste risiko for, at der ikke er timer til dette arbejde. Mange lærere vil sandsynligvis lave arbejdet alligevel, da det ofte er basisarbejde for vellykket undervisning. Det er nødvendigt med en politisk stillingtagen til denne problemstilling af hensyn til elever, forældre og ikke mindst lærere.

Kommentar til 2.6.9 Holddannelse

Ingen kommentarer.

Kommentar til 2.7 Rådet for Børns Læring

Grundlaget for den foreslåede ændring af Skolerådet synes at hvile på hensyn, der snarere peger på realiseringen af politiske mål end folkeskolens formål. At man forudsætter, at der er 'behov' for at se børns læring fra 0-16 år i en sammenhæng, er problematisk i forhold til, at man samtidig opererer med et meget uklart læringsbegreb. Der findes desuden mængder af litteratur vedrørende faren ved en ensidig fokusering på læring (se fx Biesta, G: Læring Retur - Demokratisk dannelse for en menneskelig fremtid!), hvilket blot understøtter kritikken af at se de første 16 års pædagogiske institutioner som samlede enheder under en læringsparole.

Derudover er der ikke noget belæg for at reducere antallet af medlemmer i rådet eller for at ophæve visse medlemmers repræsentation. En nærmere beskrivelse af processerne i dette forhold og - især - argumenterne herfor efterspørges.

2.8 Lovforslagets indhold på ungdomsskoleområdet

Kommentar til 2.8.1 Samarbejde om eleverne med folkeskolen

Ingen kommentarer.

Kommentar til 2.8.2 Fælles ledelse

Se kommentar til 2.6.3

Kommentar til 2.8.3 Ungdomsskolens bestyrelse

Ingen kommentarer.

Kommentar til 2.9 Lovforslagets indhold på musikskoleområdet

Ingen kommentarer.

Kommentar til 2.10 Lovforslagets betydning for frie grundskoler

Vi undrer os over, at pædagogiske metoder her sideordnes med understøttende undervisning.

Enten må der i hele lovforslaget laves en præcisering af, hvorved den understøttende undervisning er at betragte som pædagogisk metode, eller også bør denne formulering udgå. Hvis den understøttende undervisning præciseres og beskrives som metode, må der ligeledes argumenteres for, hvordan man politisk mener at kunne forsvare dette i forhold til lærernes metodefrihed.

Kommentar til 2.11 Lovforslagets betydning for udbud af kommunale fritids- og klubtilbud

Med forslaget her åbnes der op for, at kommunale fritids- og klubtilbud kun har åbent, efter at skoletiden slutter i folkeskolen. Dette kan naturligvis bidrage til et endnu større socialt skel mellem børn i folkeskole og børn i friskole, hvis sidstnævnte grundet ændrede åbningstider må vælge disse tilbud fra. Der argumenteres i reformforslaget for, at friskoler på den ene side selv kan oprette fritidstilbud med statsligt tilskud (overkommer ikke indvendingen, da man så stadig vil have et større socialt skel end med den nuværende løsning), og på den anden side ligeledes kan vælge at udvide skoledagen, hvilket dog går direkte imod den tanke, som mange friskoler er bygget på.

Kommentar til 3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Ingen kommentar.

Kommentar til 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ingen kommentar.

Kommentar til 5. Administrative konsekvenser for borgerne

Ingen kommentar.

Kommentar til 6. Miljømæssige konsekvenser

Ingen kommentar.

Kommentar til 7. Ligestillingsmæssige konsekvenser for borgerne

I flere af formuleringerne i dette afsnit er der tale om rene generaliseringer, der derved bidrager til en forværring af den ligestillingsmæssige skævvridning, som man prøver at undgå. Ligeledes sluttes der fra '...flere drenge end piger' (lovforslaget s. 38) til 'Drengene i skolen er således ...' (lovforslaget s. 38), hvilket naturligvis ikke danner det bedste grundlag for et argument om, hvorvidt der er ligestillingsmæssige konsekvenser i reformforslaget.

Slutteligt skriver man, at forslaget er kønsneutralt i forhold til pigerne. For det første er det uklart, hvad der menes, når man kalder et forslag for kønsneutralt i forhold til et særligt køn? Dernæst må det præciseres, at såfremt der er tale om, at man mener, at forslaget ikke har ligestillingsmæssige konsekvenser for pigerne i folkeskolen, så tager man ikke højde for den relationelle ligestilling, der slår igennem. I og med, at man specifikt nævner en særlig undervisning som værende mere motiverende for drengene, så vil denne undervisning jo følgelig være at regne for mindre motiverende for pigerne. Således kan man altså ikke tale om et neutralt forslag, idet tiltagene netop vægtes som værende positive, idet de (forventeligt) bidrager til en højere motivation hos drenge end piger. Derudover kunne det måske være fordelagtigt at tale om objektive definitioner i forhold til begreber som motivation og lignende. Når disse begreber ikke defineres klart, bliver de let udsat for relationelle undersøgelser og tiltag som de nærværende.

Kommentar til 8. Forholdet til EU-retten

Ingen kommentar.

Kommentar til 9. Forholdet til internationale konventioner

Vi er skeptiske og undrende overfor ministeriets vurdering af, at skolebørn med lovforslaget får opretholdt deres ret til hvile og fritid. I hvert fald må det konkluderes, at der med lovforslaget bliver sendt et signal til elever i folkeskolen om, at de skal være i gang med faglig kvalificering af sig selv i mange timer hver dag, samt at fritidsprægede aktiviteter har som primær funktion at understøtte en såkaldt faglig udvikling. Dermed gives fritidsaktiviteter ingen betydning og kvalitet i sig selv, hvilket vi mener, er meget uheldigt for børns almene dannelse og udvikling.

Derudover understøtter det samlede forslag en tænkning om, at det er ok at arbejde hele tiden, og at alt, hvad man som menneske foretager sig uden for hjemmet, bør handle om at kvalificere og dygtiggøre sig af strategiske grunde ift. uddannelse og senere erhverv. Når man på voksenniveau kigger på problemer med stress og udbrændthed, jobs, der fylder for meget i mange menneskers liv, etc., mener vi, at der er et overordnet dannelsesmæssigt problem, som måske ikke direkte bryder med internationale konventioner, men som er u hensigtsmæssig og i hvert fald ikke løfter og udvikler hensigten i fx børnekonventionens artikel 31.

Kommentar til 10. Hørte myndigheder og organisationer

SOPHIA

- tænketank for pædagogik og dannelse

Vi undrer os over ikke at være på ministeriets liste over organisationer, der bør høres i forbindelse med et lovforslag på skoleområdet.

Kommentar til 11. Sammenfattende skema

Ingen kommentar.

13-09-2013

Høringsvar til 'Forslag til Lov om ændring af folkeskoleloven, lov om ungdomsskoler og musikloven og forskellige andre love'

Teatrenes Interesseorganisation (TIO) har med stor interesse læst lovforslaget om et fagligt løft af folkeskolen og vil hermed afgive uopfordret høringsvar.

Overordnet er vi i TIO meget positivt stemt over for lovforslagets hovedpunkter omkring forpligtelsen for folkeskolerne til at åbne sig over for lokalsamfundets forenings-, kultur- og idrætsliv mv. samt omkring styrkelsen af de praktiske/musiske fag såvel som motion og bevægelse.

I TIO stiller vi og dog undrende over for, at den professionelle scenekunst er stort set fraværende i lovforslaget.

Professionel scenekunst bør fylde i folkeskolereformen

Den professionelle scenekunst skaber et erkendelsesrum og tilbyder æstetiske kunstoplevelser, der bidrager til børns og unges forståelse af sig selv og verden.

Samarbejdet mellem den professionelle scenekunst for børn og unge og landets folkeskoler udvikles på mange forskellige måder i disse år, og der eksperimenteres med nye alternative møder i en tværinstitutionel tænkning. Denne udvikling ser TIO som en væsentlig del af den kommende folkeskolereform; der er behov for at få erfaring med nye måder at samarbejde på, nye måder at understøtte den faglige udvikling i skolerne på (jf. s. 23 i bemærkninger til lovforslaget), og dermed nye måder at skabe varierede undervisningsformer på (jf. s. 20 i bemærkninger til lovforslaget), som der lægges op til i reformen - og som netop scenekunsten kan bidrage til.

Ny forskning peger på, at børn og unge ikke bare er iagttagere af scenekunst, men også overtager scenekunstens udtryksmidler, og at de derigennem kan få styrket deres kritiske, analytiske, handlingsrettede og refleksive kompetencer. Dette kræver, at børnene og de unge får mulighed for at arbejde med det scenekunstneriske formsprog og æstetiske dna og dermed opnår et ejerskab/udvikler et fælles sprog, de kan bruge i andre sammenhænge.

TIO er optaget af at spille aktivt med i den udvikling, der ser på nye potentialer og udforskede krydsfelter mellem det didaktiske, kunstpædagogiske og det scenekunstneriske rum. - Findes der helt nye alternative læringsrum, hvor tiltag rundt omkring selve den scenekunstneriske oplevelse både er på kunstens præmisser, motiverer og skaber ejerskab og knytter an til trinmålene for f.eks. danskfaget?

Det kræver, at der i den nye reform skabes plads til eksperimenter for disse nye møder mellem det didaktiske og det scenekunstneriske rum. Møder som f.eks. både ligger forud for selve den scenekunstneriske oplevelse, hvis en sådan er i centrum, og som også rækker ud over oplevelsen. Møder, som kræver, at begge fagligheder, både de kunstpædagogiske og den scenekunstneriske, har mod på at forbinde sig på nye måder, der kan være med til at understøtte børns iboende kulturelle kompetencer og dermed erkendelsen af, at børn og unges møde med scenekunst både er en intellektuel, refleksiv og en umiddelbar oplevelse, der kan forbinde sig til øvrige fag, læringsrum og læringsmål.

TIO har følgende konkrete forslag til ændringer af lovforslaget:

I forhold til den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 4, 1. pkt., hvor kommunens folkeskoler skal indgå i samarbejder og partnerskaber med lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv, kunst- og kulturskoler og med de kommunale ungdomsskoler og musikskoler, foreslår vi, at man i selve lovteksten specificerer, at disse samarbejder og partnerskaber indbefatter professionelle scenekunstinstitutioner, museer, kunsthaller og orkestre mv. - som det i øvrigt også fremgår af bemærkningerne til lovforslagets bestemmelser.

I det foreliggende lovforslag figurerer de professionelle kunst- og kulturinstitutioner ikke, og det strider mod intentionen med loven - som det altså fremgår af bemærkningerne til lovforslagets bestemmelser - ligesom det da også er problematisk, hvis lovteksten intet nævner om *professionelle* kunstinstitutioner og aktører. Der er en kvalitativ væsensforskel i som folkeskole at indgå samarbejder med amatører i det lokale foreningsliv kontra med professionelle kunstnere og institutioner. Det er i samarbejdet mellem folkeskolens lærere og de professionelle scenekunstinstitutioner, at der ligger et udviklingspotentiale i forhold til børnene og de unges kritiske, analytiske, handlingsrettede og refleksive kompetencer.

Herudover er det i TIO's øjne problematisk, at man snævrer samarbejdet og partnerskaberne ind til lokalområdet – på scenekunstmrådet har vi fx en velfungerende huskunstnerordning, der giver tilskud til, at skoler og institutioner kan få besøg af professionelle kunstnere i en kortere eller længere periode, og hvis man i folkeskoleloven indskrænker feltet af mulige samarbejdsrelationer og partnerskaber til det lokale, risikerer man, at det går ud over fx huskunstnerordningen.

Vi foreslår derfor, at § 3, stk. 4, 1. pkt. fx formuleres således:

”Skolerne indgår i samarbejder, herunder i form af partnerskaber, med lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv kunst og kulturskoler og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler og kan herudover også indgå samarbejder med relevante professionelle kulturinstitutioner og aktører (fx scenekunstinstitutioner, huskunstnere, museer, kunsthaller og orkestre), der kan bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for fag og obligatoriske emner. (...)”

Herudover anbefaler TIO, at man eksemplificerer, hvad 'motion og bevægelse' dækker over i § 15 a., som fastslår, at undervisningstiden skal tilrettelægges, så eleverne deltager i motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter om dagen, så man tydeliggør, at motion og bevægelse er mange ting, fx også moderne dans, akrobatik mv., og ikke kun traditionelle discipliner som gymnastik og boldspil.

Faget Drama – revitalisering er nødvendig

Når man netop med folkeskolereformen ønsker at styrke de praktisk-musiske fag, bør man overveje at sætte scenekunst - et begreb der dækker over en mangfoldighed af genrer og udtryksformer fra klassisk teater til moderne dans, performance nycirkus, animationsteater mv. - på skoleskemaet. TIO anbefaler, at scenekunst på linje med musik, billedkunst, håndværk og design samt madkundskab tildeles et minimumstimetal og vejledende timetal som et obligatorisk praktisk-musisk fag.

TIO ser en oplagt mulighed for i denne reformproces at revitalisere faget Drama, der har status som et valgfag, men som TIO altså anbefaler ophøjes til et obligatorisk fag som et led i folkeskolereformen. Med henvisning til den ovennævnte udvikling inden for nye samarbejds måder mellem skoler og teatre ser TIO dramaundervisningen i folkeskolen som et fag og et læringsrum, der skal udvides, så det netop giver børn og unge en række scenekunstneriske kompetencer og værktøjer, der sætter dem i stand til at reflektere, handle, skabe og samtale på nye måder.

Formålet med faget skal være en kombination af at give børn og unge mulighed for at møde den professionelle scenekunst på forskellige måder, få indblik i det sceniske formsprog og fortælle teknikker gennem mødet med den professionelle scenekunstner og selv skabe teaterforestillinger, visninger eller lignende med disse kundskaber som værktøjskasse.

Derfor giver det også bedst mening, at betegnelsen Drama erstattes med ordet 'Scenekunsts-kab'. At få viden, værktøjer og virkelyst inden for det scenekunstneriske felt på linje med måden, hvorpå eleverne får præsenteret fagene 'Musik' og 'Design og Håndværk' er afgørende for, at dramafaget opkvalificeres og indholdsmæssigt svarer til de krav, der stilles til andre lignende praktisk-musiske fag.

Afslutningsvis vil TIO gerne understrege, at teatrene hellere end gerne indgår i samarbejder med folkeskolerne - vi tror, det samarbejde kan være særdeles frugtbart for alle parter, både lærere, elever og scenekunstinstitutioner. Det er naturligvis væsentligt, at der også afsættes økonomiske midler og faglige ressourcer til at løfte det potentiale, der ligger i at implementere scenekunsten i det faglige løft af folkeskolen.

Med venlig hilsen

Gitta Malling, formand for TIO

Hundested 18.09.2013

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love.

I forbindelse med høringen vedrørende forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love, ønsker undertegnede hermed at udtrykke bekymring for det fremtidige samarbejde mellem folkeskole og folkekirke i forbindelse med konfirmandundervisningen. Hvis folkeskoleloven ændres efter pågældende forslag, og eleverne i 7.-8. klasse fremover skal have 35 klokketimer (og ikke blot lektioner), kan konsekvensen meget vel blive, at man fra folkeskolens side bliver nødsaget til at lægge konfirmandundervisningen **udenfor** normal undervisningstid.

Det vil være en katastrofe for konfirmandundervisningen.

Hidtil har der i Danmark været tradition for at folkeskole og folkekirke har et tæt tilhørsforhold til hinanden, og var fælles om at værne om – og videregive - vores fælles kulturarv. Det betyder, at man de fleste steder er blevet enige om at konfirmandundervisningen skulle ligge indenfor normal undervisningstid. Det har fungeret godt og det er en ordening, som mange folkekirkepræster har været meget glade for. Først og fremmest fordi det har resulteret i en meget bred folkelig opbakning til konfirmationen og konfirmandundervisningen, der betyder, at Den Danske Folkekirke har Skandinaviens suverænt højeste konfirmationsprocent.

Hvis konfirmandundervisningen fremover bliver lagt udenfor normal undervisningstid, frygter vi at kvaliteten af konfirmationsforberedelsen bliver forringet, og at den brede folkelige opbakning til konfirmationen svækkes dramatisk. Det er et billede man kender andre steder fra, hvor man har "adskilt" skole og kirke.

Af hensyn til både Folkeskolen og Folkekirken anmoder vi derfor om, at det i forslag til lov om ændring af folkeskoleloven præciseres at konfirmandundervisningen fortsat normalt bør ligge **indenfor** normal skoletid, ikke **udenfor**.

Venlig hilsen

Kristian Hein

Sognepræst

Karen Schroll-Fleischer

Sognepræst